Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 195 (8. 393) ◆ 1993 йил 2 ноябрь, сешанба ◆ Сотувда эркин нархда

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Францияга давлат мақомидаги ташрифи ўзаро ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш борасидаги муҳим ҳужжатларни имзолаш билан якунланди.

ЯНГИ УФҚЛАР ОЧГАН САФАР

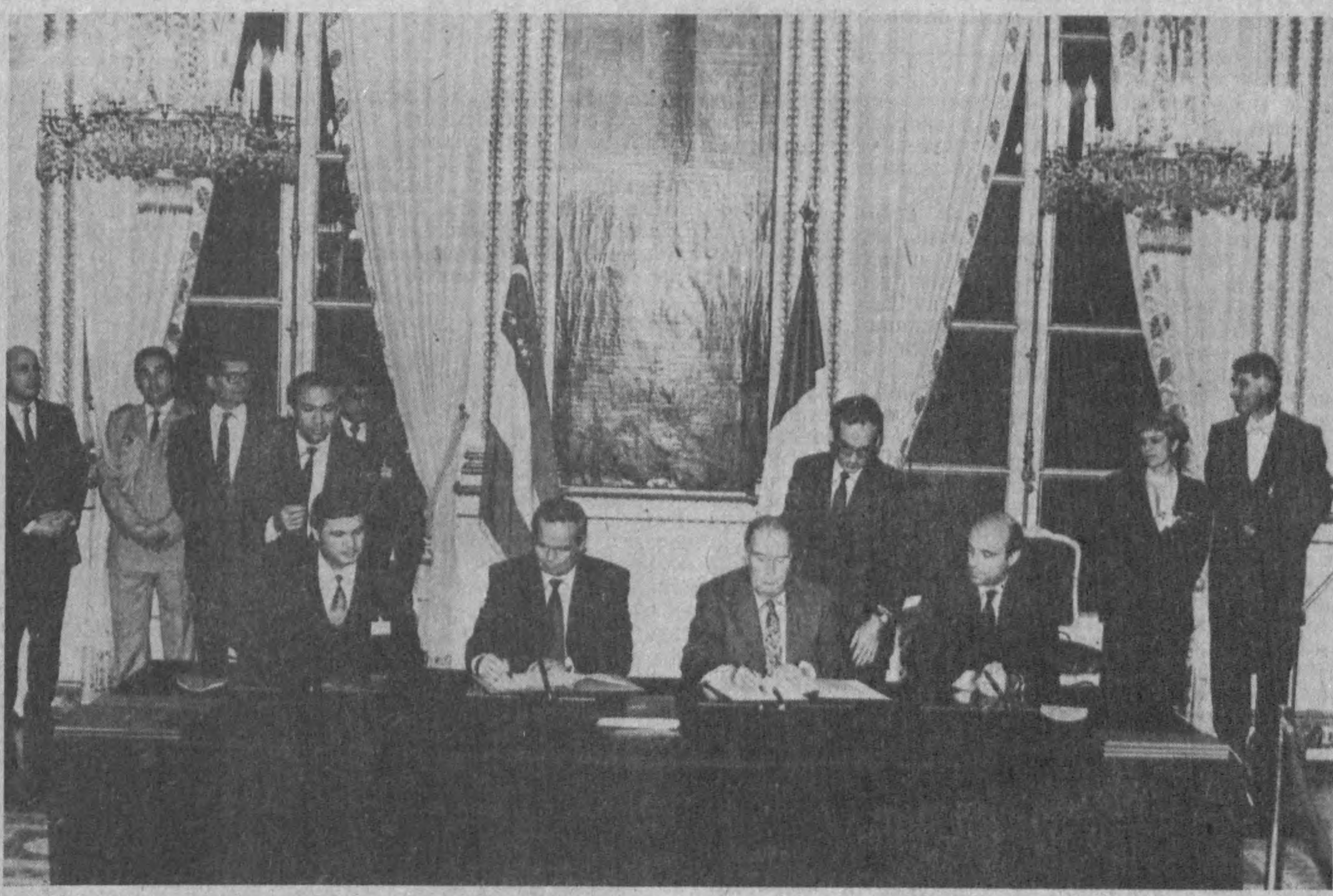

СУРАТЛАРДА: 1. Президентларнинг яккама-якка суҳбати пайти. 2. Ҳукуматлараро битимлар имзоланмоқда. Р. ЖУМАНИЕЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

...Гўзал, мислсиз Париж юксак мартабали меҳмонларни кўплаб кутиб олган, бундай тантаналарга кўникиб кетган. Шундай бўлсада, Ўзбекистон раҳбарининг ташрифи барчада алоҳида қизиқиш уйғотди. Чунки, Марказий Осиё минтақасидаги бу йирик мамлакатда тинчлик ва барқарорлик ҳукмрон. Французлар учун бу — ишончли ҳамкорликнинг муҳим гаровидир.

Франция Республикаси Президенти Франсуа Миттеран Ислом Каримовнинг Парижга ташрифининг муҳимлиги ҳақида гапирар экан, бу ташрифни шундай таърифлади: «Ҳозирги сиёсий вазиятда Марказий Осиёда етакчи ўринни эгаллаб турган мустақил Ўзбекистон Шарқ билан Ғарб ўртасида ишончли кўприк бўлиши мумкин. Кўп асрлик тарих, теран анъаналарга эга бўлган, инсониятнинг фахрига айланган алломаларни етказиб берган Ўзбекистон доимо французларнинг диққатини тортиб келган. Бу ташрифдан кейин шуни ишонч билан айтиш мумкинки, мамлакатингиз биз учун янада яқин бўлиб қолди. Янги Европа учун Париж хартиясининг ҳамда дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг имзоланиши давлатларимиз ва халқларимиз олдида янги истиқболлар очади. Французларнинг феъли шундайки, улар муҳим бир қарорга келишдан олдин вазиятни узоқ ва батафсил ўрганади, ҳамма нарсани тарозига солиб кўради. Бир қарорга келгандан кейин эса бу қарордан асло қайтмайди».

Президент Ислом Каримовнинг француз ишбилармонлари миллий кенгашида бўлиб ўтган учрашувида ҳам бу фикр такрорланиб турди. Учрашувга йирик давлат ва хусусий фирмалар, компаниялар, банкларнинг вакиллари йиғилган эди. Кенгаш ишбилармонларга ҳар томонлама кўмак бериб ва уларни қўллаб-қувватлабгина қолмай, Франциянинг ўзида ва хорижда уларнинг манфаатларини ҳимоя ҳам қилади.

Ишбилармонлар кенгаши вице-президенти Филипп Жискар д'Эстен олий мартабали меҳмонни қутлар экан, Франциянинг ишбилармон доиралари Ўзбекистон билан ҳамкорлик алоқаларини кенгайтиришдан ўта манфаатдор эканини таъкидлади. Бироқ, улар маблағ ўтказиш, йирик лойиҳаларга сармоя сарфлашдан олдин саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг турли соҳаларидаги аҳволни муфассал ўрганишлари зарур. Шунинг учун ҳам бу учрашув ҳамкорлик истиқболлари ва Франция ишбилармонлар доиралари намояндаларининг манфаатларига оид жуда кўп саволларга жавоб бериши лозим.

— Жаноб Президент, — деди Филипп Жискар д'Эстен, — кенгашимиз аъзоларини биринчи навбатда учта муҳим саволга берадиган жавобларингиз қизиқтиради. Бу саволлар қуйидагилардан иборат: Ўзбекистон иқтисодиёти тараққиётининг қандай устувор йўналишлари бор, қўйилган капитал маблағ қай даражада фойда беради, француз ишбилармонларига қандай кафолатлар бера оласиз? Мамлакатингиз молиявий сиёсатининг асосий принциплари нималардан иборат, Россия билан муносабатларингиз қандай, Ўзбекистон рубль зонасида қоладими? Ва сўнгги савол: Ўзбекистон Марказий Осиё бозорини яратиш ташаббускорларидан бири бўлиб чиққан эди. Ҳозир республикангизнинг яқин қўшнилар билан мунсобати қандай, қўшилиш жараёнлари қандай бораяпти?

Кўриб турибсизки, саволлар жўн эмас. Асосий фикрни беркитиш учун мижозий тилда гапирадиган сиёсатчилардан фарқли ўлароқ, ишбилармонлар мақсадни тўғри, очиқдан-очиқ баён қилиб қўя қолишади. Чунки, барча ишни охир-оқибатда молия, сармоялардан келадиган фойда ҳал қилади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг бир соатга яқин давом этган нутқи қарсаклар билан бўлиниб турди. Саволларга лўнда, аниқ жавоблар олинди.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Франция Президенти номидан ўтказилган расмий қабул маросимида сўзлаган нутқи

Президент жаноблари!
Хонимлар ва жаноблар!

Аввало бизни Ўзбекистон делегацияси аъзоларини меҳмондўст ва ажойиб Франция диёрида қувонч билан, самимий кутиб олганингиз учун чин қалбдан миннатдорлик билдираман.

Президент жаноблари, ёш мустақил Ўзбекистон ва унинг халқи шаънига айтган яхши гапларингиз ва истакларингиз учун сизга миннатдорлик билдираман. Сизнинг тарих ва маданият соҳасидаги чинакам чуқур билимингиз, Ўзбекистоннинг ўтмиши ва ҳозирги кунига бу ердаги ҳурмат-эътибор бизни ҳайратга солди, Президент жаноблари, сизга, жаҳон маърифати ва ҳозирги дунё тараққиётига улкан ҳисса қўшган халқингизга миннатдорлик туйғуларини уйғотди.

Францияда бир неча асрлардан буён бизнинг тарихимиз, маданиятимиз, тилимиз, буюк аждодларимиз мероси хусусида чуқур тадқиқотлар олиб борилаётганини мамнуният билан таъкидлайман. Француз шарқшунослари бу соҳада кашшофлик қилдилар ва ажойиб натижаларга эришдилар.

Буюк ипак йўли Франция ва Испаниядан олис Ҳиндистон ва Хитойгача чўзилган бўлиб, қадимий Ўзбекистон шу йўлда мамлакатларни бир-бири билан боғловчи марказий бўғин, Шарқ билан Ғарб, ислом билан насронийлик бир-бирига туташган жой эди, Шарқ ва Ғарб маданиятлари бир-бири билан боғланган жой эди.

Олис ўтмишдаги ўзаро муносабатларимизнинг кўпгина шонли саҳифалари тарихда сақланиб қолган. Сизлар Тамерлан деб атайдиган буюк бобомиз Амир Темур билан XIV ва XV асрлардаёқ мамлакатларимиз ўртасида мустаҳкам сиёсий, иқтисодий, маданий алоқаларни ўрнатиш зарур деб ҳисоблаган Франция қироли Карл VI нинг ёзишмаларини эслатишнинг ўзи кифоядир.

Ўзбекистон Франция халқига зўр эҳтиром ва ҳурмат билан қарайди. Ўзбеклар ва французларни эзгулик, меҳмондўстлик, қувноқлик, тинчлик ва фаровонликка интилиш каби муштарак миллий хусусиятлар яқинлаштиради. Биз Вольтер ва Руссонинг ўлмас меросини француз адиблари Бальзак, Золя асарларини ўзбек тилида ўқиб, таҳсин айтамиз. Француз рассомлари Ренуар, Гоген чизган суратларни кўриб завқланамиз. Жорж Бизе, Морис Равель, Клод Дебюссининг мислсиз мусиқаси, Эдит Пиаф, Шарль Азнавурнинг ажойиб овози кўплаб ўзбекистонликларни мафтун қилади.

Халқимиз катта эҳтиром билан қарайдиган француз ёзувчиси Виктор Гюгонинг: «Бутун дунёда тинчлик ғояси — барча миллатлар мулкидир: У энг юксак бахт-саодат сифатида тинчликни талаб қилади», деган сўзлари кўнглимизга яқин. Буюк инсонпарвар ёзувчининг бу сўзлари ўзбек халқининг маталига ҳамоҳанг: «Элга эл қўшилса, фаровонлик бўлади, элдан эл ажралса — муҳтожлик бўлади», дейди халқимиз.

Бизнинг назаримизда Франция — инсоният руҳи улуғворлиги ва ақл зиёси рамзи, жаҳонга кўплаб атоқли арбоблар етказиб берган буюк мамлакатдир. Франция фақат ноёб маданият ва нафис санъат мамлакати, юксак маърифат, турмушнинг доно фалсафаси, инсонпарварлик билан йўғрилган адабиёт ва шеърият мамлакатигина эмас. Бизнинг наздимизда Франция жаҳонга илк бор эркин-

(Давоми иккинчи бетда).

Франция Президенти Миттераннинг расмий қабул маросимида сўзлаган нутқи

Президент жаноблари!
Хонимлар ва жаноблар!

Сизларни Франция диёрида қабул қилиш мен учун мамнуният бахш этади. Мамлакатингиз яқинда мустақилликка эришган бўлсада, биз Ўзбекистонни яхши биламиз.

Ўзбекистон Республикаси бой тарихий ўтмишга эга бўлган ёш давлатдир. Сизнинг ўлкангиз Осиё йўллари туташадиган марказда жойлашган бўлиб, биргаликда яшаган сўғдлар, бақтрияликлар ва хоразмликлар билан суғориш санъатини барвақт эгаллаб, ўтроқ маърифатнинг тез гуллаб-яшнашига эришган. Самарқанд, ипак йўли тўғрисида ҳамма эшитган. Ўрта аср бошланғич даврида бу шаҳар муҳим ўрин тутган. Ипак йўли Ғарбий Европа ва Осиёнинг Узоқ Шарқидаги айрим мамлакатлар ўртасида самарали савдо ва маданий алоқаларни йўлга қўйишга имкон берди.

Бухоро ва Самарқанд теграсида Сўғдиёна мамлакати қўшни империяларга иқтисодий жўшқинлик ва диний бардошлилик намунасини кўрсатди.

Эрамизнинг 660 йилида номи бизгача етиб келмаган буюк расом Самарқанд хони саройида Марказий Осиёдаги бошқа хонликлардан, шунингдек, юқори Осиёдаги Турк империясидан Хитой, Корея ва бошқа мамлакатлардан қимматбаҳо совғалар билан келган элчиларни тасвирлаган. Улар пойтахтга боришмоқда эди.

Кўпчиликка маълум бўлмаган бу шоҳ асар ҳозир ўзи топилган жойда, Афросиёбда намойиш қилинмоқда. Уни томоша қилган ҳар бир киши тинчлик ва биродарлик элчиларини кўргандек бўлади. Сизнинг мамлакатингиз ана шу халқларнинг меросхўридир.

Президент жаноблари, бир неча ойдан сўнг ажойиб мамлакатингизга ташриф буюришга мени таклиф қилган экансиз, мен ушбу санъат асарини ҳамда ислом маърифатига кўплаб буюк алломаларни етказиб берган шу диёрни ўз кўзим билан кўришга муваффақ бўламан.

Мазкур алломалардан икки нафари ўз Ватанининг шон-шуҳратини Париж дорилфунунигача етказган. Улардан бири Ибн Сино бўлиб, биз уни Авиценна деб атаймиз. Шу зот туфайли ғарб Аристотел асарларини ўқишни ўрганди. Урганчда туғилиб ўсган ал-Беруний бизга Алиброн деган ном билан таниш. У буюк тарихчи ва қомусчи олимлардан бири эди. Математиклар ватани бўлган Франция алгоритмни кашф этган ал-Хоразмийни ҳам билади. Орадан уч аср ўтгач, Темурнинг невараси Улуғбек Самарқандни фалакиёт пойтахтига айлантирди. У ерда санъатнинг ҳамма турлари гуллаб-яшнади. Самарқанд, Бухоро ва Хива каби шаҳарларга шон-шуҳрат келтирган меъморий ёдгорликлар шундан далолатдир. Сайёҳларнинг ҳикоялари мамлакатингиз адабиёти, тожирлари, ҳунармандлари шон-шуҳратини узоқ ўлкаларга етказди.

Икки минг йилдан зиёдроқ тарих турли халқларнинг тинч-тотув яшашига олиб келди. Улар умумий фаровонлик йўлида ижод қилдилар. Жаноб Президент, Сиз турли халқларга ҳурмат билан қарашингизни биламан. Сизнинг сиёсий нутқингиз ва ҳаракатларингиз «Тотувлик, барқарорлик, биродарлик» деган сўзлар билан ажралиб туради. Ўзбекистонга тарихий фалокатдан омон қолиш имконини берган шу минг йиллик донолик ҳозирги тарихий даврда танглик белгилар

(Давоми иккинчи бетда).

НАВОИЙ ВИЛОЯТИ МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Муҳтарам дўстлар!

Эришган катта меҳнат ғалабангиз муборак бўлсин! Табиат инжиқликларини мардонавор енгиб, бебаҳо бойликлар макони бўлган Навоий заминида 125 минг тонналик улкан пахта хирмонини бунёд этганингиз саодатли кунларимизга Сизлар инъом этган муносиб совғадир.

Яратган бу бойлигингиз она-Ватанимизнинг мустақиллигини янада мустаҳкамлашга, дастурхонимиз файзу баракасини оширишга ва иқтисодимизнинг юксалишига хизмат қилажак.

Ишончим комилки, навоийлик меҳнаткашлар даладаги ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиштириб оладилар, ишлаб чиқаришнинг ҳамма соҳаларида улкан муваффақиятларни қўлга киритиб, 1993 йилни самарали якунлайдилар. Бу борада сизларга сиҳат-саломатлик, бахт-саодат ва омадлар тилайман.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Андижонда бўлиб ўтган вилоят фаолларининг йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг халқ депутатлари Сирдарё вилояти Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

● Сирдарё вилоят ҳокимлигида бўлиб ўтган фаоллар йиғилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг мазкур вилоят Кенгаши сессиясида сўзлаган нутқида кўрсатиб ўтган камчиликларни бартараф этиш, хусусан кадрлар билан ишлаш сиёсатини такомиллаштириш юзасидан амалга оширилаётган ишлар муҳокама этилди. Йиғилишда ташкилий масала ҳам кўрилди, пахта йиғим-теримида мавжуд терим машиналари ва ишчи кучидан самарали фойдаланиш масалалари муҳокама этилди, кузги ғалла экишни барвақт туғаллаш борасидаги тадбирлар белгиланди.

● Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил топган кунга икки йил тўлди. Шу муносабат билан кеча Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида республиканинг барча вилоятларидан келган партия фаоллари билан учрашув бўлиб ўтди.

● Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг адолатли, демократик давлат қуришнинг асосий беш арконини ўрганиш бўйича республикада биринчи мактаб очилди. Тошкент Давлат техника университетида шу мактаб очилишига бағишланган маросимда сўзга чиққанлар юртбошимизнинг ана шу беш аркони ҳақида гапирдилар.

● Кеча Тошкентда 1993 йилги энг яхши меъморий ишларнинг халқаро кўрик-танлови очилди.

● Бухоро ип-газлама комбинати ўн ойлик режага қўшимча 12 миллиард сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Швейцария фирмалари билан ўрнатилган алоқалар туфайли бир неча юксак иш унумига эга бўлган ва автоматлашган тўқув дастгоҳлари бу ерга келтирилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Россия федерацияси Вазирлар Кенгашининг Раиси Виктор Черномирдин Арманистоннинг русий забон аҳолисига инсонийлик ёрдами кўрсатиш тўғрисидаги фармойишни имзолади.

● Кеча Москвага Франция Республикасининг Бош вазири Эдуард Баладюр расмий ташриф билан келди. У Б. Ельцин, В. Черномирдин ва А. Козиревлар билан учрашди.

● Арман-озарбайжон можароси яна кучайди. Арман қўшинлари яна 62 та аҳоли пунктини эгалладилар.

● Кеча Москвада бўлиб ўтган банклараро валюта савдосида АҚШ бир долларининг қиймати 1181 рублни ташкил этди. У аввалги кўрсаткичдан уч рубль паст демакдир.

● Омск ва Кемерово вилоятларида янги фирмали дўконлар очилди. Унинг ташаббускорлари Фарғона вилояти матлубот жамиятининг ходимларидир. Бу дўконларда янги сабзавотлар, мева ҳамда сабзавот консервалари сотилмоқда.

● Озгина танаффусдан сўнг яна «Правда» газетаси чиқа бошлади.

● Кеча Умумукраина оммавий-ахборот воситалари муҳаррирларининг биринчи съезди очилди. Съезд миллий матбуотнинг иқтисодий танглик шароитидаги аҳволи билан боғлиқ масалаларни ва бу тангликдан чиқиш йўлларини муҳокама қилади.

ХОРИЖДА

● Япония ҳукумати собиқ СССРнинг беш республикаси — Тожикистон, Қозоғистон, Туркманистон, Қирғизистон ва Ўзбекистонга техникавий жиҳатдан ҳамкорлик кўрсатиш дастурининг биринчи босқичини амалга оширишга киришди. Шу йилнинг октябридан 1994 йилнинг мартига қадар ана шу республикаларнинг 100 мутахассиси Японияда бўлиб, бозор муносабатларидаги ўзгаришлар учун зарур амалий ва назарий билимларни оладилар.

● Якшанба куни Гаити соҳилларига «Нассау» кемасида 650 америкалик денгиз пиёда қўшинлари келганлигини Пентагон вакили хабар қилди.

● Лондоннинг Хитроу аэропортида қўлга олинган давлат хавфсизлик комитетининг собиқ генерали Олег Калугин якшанба куни кечқурун ҳибсдан бўшатилди.

● Таниқли футболчи Диего Марадона «10» рақами ёзилган майкасини Куба раҳбари Фидель Кастрога юборди. Бунга жавобан Фидель Кастро футболчига ташаккур билдирилган ўз шахсий мактубини йўллади.

● Тринидад портига келган Норвегиянинг «Леди Осло» танкерида портлаш юз берди. Шунинг оқибатида камида беш киши ҳалок бўлди, 8 киши оғир аҳволда касалхонага ётқизилди.

ЯНГИ УФҚЛАР ОЧГАН САФАР

СУРАТДА: Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов билан Франция ишбилармонлар кенгаши вице-президенти Филипп Жискар д Эстен Франция ишбилармонлар доиралари вакиллари билан учрашув пайтида.

(Давоми. Боши биринчи бетда).

— Ўзбекистон улкан меҳнат воситаларигагина эмас, бой иқтисодий имкониятга ҳам эга, — деб таъкидлади Президент. — Пахта, олтин, рангли ва нодир металлар — ёш мустақил давлатимиз бойлигининг кичик бир қисми холос. Сизларни кафолат масаласи қизиқтиряптими? Ишончингиз комил бўлсин, салмоқли кафолатларимиз бор. Биз Парижда сармояларни ўзаро рағбатлантириш ва ҳимоя қилиш бўйича битимга имзо чекдик. Бу— давлат бош кафил вазифасини бажаради деган гап. Ўзбекистон бозорга тадрижий равишда киришга асосланган ўз иқтисодий тараққиёт йўлини танлаган. Кейинги икки йил ичида биз ғарбнинг бир неча етакчи банк ва компаниялари билан фаол равишда ҳамкорлик қила бошладик. Швецария банклари ва бошқа банкларга жойлаштирилган юксак сифатли ўзбек олтини ва бошқа маблағларимиз кафолатнинг ишончли далилларидир. Мен бизнинг иқтисодий ҳамкорларимиз қаторига йирик француз банкларидан бири — «Креди Коммерсиаль» банки ҳам қўшилганини мамнуният билан қайд этаман. Бу банк Бухоро нефтни қайта ишлаш заводи қурилишини маблағ билан таъминлайди. Аммо, афсуски, барча француз ишбилармонлари ўзаро фойдали ҳамкорлик йўлига чиқишга шошилмаяптилар. Ўзбекистон иқтисодини тезликни тобора ошириб бораётган поездга қиёслаcа бўлади. Бу поезднинг охирги вагонига ҳам илинмай қолиш хавфи борлигини унутмаслик лозим.

Кенг тармоқли Ўзбекистон иқтисодининг асосий вазифаларидан бири — хом ашё йўналишидан чекиниш, рақобатбардошли тайёр маҳсулот чиқара оладиган корхоналар тармоғини кўпайтиришдан иборат. Шу ўринда бизга Франция тажрибасидан фойдаланиш қўл келиши мумкин.

Россия билан муносабатлар ҳақида. Ўзбекистон тенг ҳуқуқли иқтисодий ҳамкорлик қилиш тарафдори. Тарихан шундай бўлганки, Россия бизнинг асосий ҳамкоримиз эди ва ҳозир ҳам шундай. Аммо бу ҳамкорликнинг бошқа йўлларини қидирмаяпмиз, деган гап эмас. Ҳозир Ўзбекистонни йирик денгиз портлари ва Хитой билан боғлайдиган Трансосиё автомобиль темир йўл қурилиши масаласи ишлаб чиқилмоқда. Бу йўлларнинг ёш, мустақил давлат учун қай даражада аҳамиятга молик эканини айтиб ўтирмаса ҳам бўлади. Республикамизнинг рубль зонасида қолишидан ташвишда эканликларингиз кўриниб турибди. Бу ўринда бизнинг позициямиз шундай: биз албатта ўз миллий валютамизга ўтамиз. Ўзбекистон бунга ҳозирнинг ўзидаёқ тайёр. Бироқ, бу ишда ортиқча шошма-шошарликка йўл қўйиб бўлмаслигини айрим қўшниларимиз тажрибаси кўрсатиб турибди. Ҳозир кўп нарса Россия раҳбарияти ва марказий банкининг позициясига боғлиқ. Биз улар томонидан бирон-бир зўравонлик бўлишига йўл қўймаймиз. Ўзбекистон билан Қозоғистон ягона Марказий Осиё бозорини яратишнинг ташаббускорлари бўлиб чиқишган эди. Мантиққа асосланган бу қарорнинг тўғрилиги исботини топмоқда. Бозор эндигина шакллана бошлаяпти. Аммо, минтақадаги, бошқа республикаларга қараганда Қозоғистон билан ҳамкорлигимиз яхши тараққий этяпти. Бунинг сабаби нимада? Бу саволнинг жавоби оддий: иккала республикада иқтисодиёт тараққиёти учун муҳим шарт бўлган осойишталик барқарор.

Кейин Ислом Каримов ишбилармонларнинг кўплаб саволларига жавоб қайтарди. Бу савол-жавобларнинг айримларини келтирамиз.

— Жаноб Президент, Франция халқаро банкини сизлар олтинингизни банкда қандай шартлар билан сақлашингиз, уни қандай нархта сотишингиз қизиқтиради?

— Биз жаҳон бозорида олтиннинг нархини тушириш ёки кўтариш йўлидан бормаймиз. Бошқа собиқ иттифоқдош республикалардан фарқли ўлароқ бизнинг қарз варағимиз топ-тоза. Бу — биз ҳеч кимга собиқ СССРнинг қарзларини тўламаймиз, деган гап. Шу билан бирга, унинг хорижий банклардаги маблағига даъвогар ҳам эмасмиз.

— Жаҳон банки билан муносабатларингиз қай даражада? Афтидан у сизларга ёрдам кўрсатишга шошилмаётганга ўхшайди...

— Бизнинг молиявий сиёсатимиз шундай асосга қурилганки, биз ҳеч кимдан қарз сўрамаймиз. Жаҳон банки билан ўзаро муносабатларимизга келсак, у Ўзбекистонда замонавий банк тизимини вужудга келтириш ва хусусийлаштиришни амалга ошириш учун бизга 21 миллион доллар ажратди.

Ҳозир ишлаб чиқилаётган бундан ҳам йирик лойиҳалар бор. Улар — қишлоқ хўжалигини замонавийлаштириш, Орол денгизини сақлаб қолиш, тўқимачилик саноатини қайта жиҳозлашга оид лойиҳалардир.

— Франция корхоналари анчадан бери ўзбек пахтасини ишлатишади. Ўзбек пахтасининг юксак сифати бизга маъқул. Шунинг учун ҳам биз ҳамкорликни кенгайтиришдан манфаатдормиз. Бундан кейин ишни қай тариқа олиб бормоқчисизлар, пахта толасини қандай шартларда сотасизлар?

— Мустақилликнинг дастлабки палласида биз бартер — мавоза усулида ишлашга мажбур эдик. Энди мавозадан воз кечиб, ўзаро ҳисоб-китобларнинг ҳамма қўллайдиган йўлига ўтдик. Ўзбекистон бу соҳада Франция билан ҳамкорлик қилишга тайёр. Пахтани мавжуд жаҳон нархларида сотамиз.

— Бизнинг қанд лавлаги ўстириш ва уни қайта ишлаш бўйича технологиямиз бутун жаҳонга машҳур. Ўзбекистоннинг қанд-шакар сотиб олишда жиддий қийинчиликларга дуч келаётгани ҳам бизга маълум. Бу соҳада биз билан ҳамкорлик қилишдан манфаатдормисизлар?

— Шубҳасиз! Биз қанд-шакарнинг ҳаммасини сотиб оламиз. Аммо, пахта майдонларини камайтириб, серҳосил ерларни кўпайтираётганимиз келажакда қанд лавлаги ўстиришни ҳам йўлга қўйиш имконини беради. Биз бу масалани жон-жон деб муҳокама қиламиз. Ҳозир ватандошларингиз билан Ўзбекистонда қанд лавлагини қайта ишлайдиган иккита завод қурилиши ҳақида фаол музокаралар олиб боряпмиз.

— Жаноб Президент, Ўзбекистон жаҳондаги энг кучли транспорт самолётлари ишлаб чиқаради. Лекин, ишончли мотор муаммосига дуч келаётганингиз ҳам бизга маълум. Бизнинг фирмамиз кучли моторлар, шунингдек бошқа жиҳозлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган. Бу борада ҳамкорлик қилиш имконияти борми?

— Нега бўлмасин?.. Биз Англия, Америка, Германия фирмаларидан яхши таклифлар оляпмиз. Жиҳозларга келганда шуни айтишим лозимки, биз аэропортларимизни қайта жиҳозлашга 2,5 миллион доллар ажратдик. Бу ишлар амалга оширилганидан кейин аэропортларимиз жаҳон талабларига жавоб бера олади.

...Кўпни кўрган француз сиёсатчилари, оммавий ахборот воситалари ва хавфсизлик хизмати ходимлари ҳам Ўзбекистон Республикаси Президенти расмий ташрифининг жуда тиғиз ўтаётганидан ҳайрон эдилар. Бир кеча-кундузнинг ўн олти соати дақиқа-ю лаҳзаларгача банд қилинган эди. Гапимнинг исботи учун сафар дастуридан қисқа парча келтираман. «15.50 — Франция Миллий мажлиси биноси — «Лассэ» саройига жўналади. 15.58 — «Лассэ» саройига етиб келиниб, Франция Миллий мажлиси раиси Ф. Сегэн билан учрашув бўлади. 16.55 — Луврга жўнаб кетилади». Эрта саҳардан то ярим тунгача шу тариқа ишланди.

Бордо шаҳрида Ислом Каримов «Мираж» қирувчи ва «Фалькон» фуқаро реактив самолётлари ишлаб чиқарадиган машҳур «Дассо» самолётсозлик компанияси раҳбарлари билан учрашаётганида мен Франциянинг Ўзбекистондаги элчиси Жан-Поль Везиан билан суҳбатлашдим. Ўзбекистон Республикасининг Парижга ташрифи тиғиз ва самарали бўлишида унинг хизмати катта эди. Бундай тиғиз ва самарали ташрифлар йилида олтитадан кўп бўлмайди.

— Ислом Абдуғаниевич Каримов Франциянинг мамлакат раҳбарларидан тортиб ишбилармонларига қадар турли доиралари намояндаларида жуда яхши таассурот қолдирди, — деди элчи. — Назаримда, бу ўринда унинг очиқлиги, ҳар қандай мавзуда гаплаша олиши, қизиқувчанлиги ҳам муҳим омил бўлди. Французлар бу инсоний фазилатларни жуда қадрлашади. Ўзингиз Президентларингизга кўрсатилган эҳтиромнинг гувоҳи бўлиб турибсиз...

Париждан юборилган олдинги репортажларда хабар қилинганидек, Франция пойтахтида ўта муҳим ҳужжатлар имзоланди. Маориф, иккала мамлакат ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги битимлар шундай ҳужжатлар сирасига киради. Кейинги битимда гиёҳванд моддалар тарқалишига қарши биргалашиб кураш олиб бориш тўғрисида гап юритилади. Бу соҳада Франция катта тажрибага эга. Ўзбекистон ва бутун Марказий Осиёнинг жуғрофий жиҳатдан бу зарарли моддани тарқатиш учун қулай ўринга жойлашгани ҳисобга олинадиган бўлса, бу соҳадаги ҳамкорлик яхши самара бериши шубҳасиз.

Бундан буён Ўзбекистон ва Франция Фанлар академиялари ўртасида ҳам яқиндан ҳамкорлик ўрнатилади, парижлик мутахассислар Тошкент Давлат университетида дарс бера бошлайдилар. Ҳозир бизнинг мутахассислар «Креди Коммерсиаль» банкида тажриба ўрганишяпти. Шу банкда бўлиб ўтган учрашувда Ислом Каримов: «Биз билан ҳамкорлик қилган одам ютуқларни қўлга киритиши шубҳасиз, — деб ҳазиллашди. — Бизнинг мутахассислар банкларингизнинг янада нуфузли бўлиши ва янада бойиб кетишига кўмаклашишади!»

...Францияга давлат мақомидаги ташрифнинг сўнгги куни эрталабдан делегациямиз Версалга борди. Бу шаҳарнинг чиройи, ҳашами, тўкин-сочинлигини сўз билан ифодалаш қийин. Инсониятнинг фахрига айланган бу мўъжизаларни яратган француз халқининг даҳосига тасаннолар айтасиз. Делегациямиз саройни кўриб бўлиб, автомобиллар карвони сари йўл олаётганида, Людовик XIV ҳайкалчаси майдонида тўпланиб турган, дунёнинг турли мамлакатларидан келган юздан ортиқ сайёҳ Каримовни кўриб қолиб, уни олқишлади. Президентимиз ҳам уларга шундай жавоб қилди. Кейин «Орли» аэропортига йўл олдик. Миллий гвардиячилар оркестри ижро этган иккала мамлакат гимнлари садоси остида тантанали кузатув маросими бўлди. Шу тўрт кунлик сафар туфайли Франция бизга анча яқин бир диёрга айланиб қолди!

Лев ЛЕВИН,
Ўзбекистон Миллий ахборот агентлигининг махсус мухбири.

Тошкент — Париж — Тошкент.

СУРАТЛАРДА: 1. Париж мэрлигидаги учрашув пайти. 2. «Дассо» самолётсозлик компаниясига ташриф чоғи.

Р. ЖУМАНИЕЗОВ (ЎзА) олган суратлар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Франция Президенти номидан ўтказилган расмий қабул маросимида сўзлаган нутқи

(Давоми. Боши биринчи бетда).

лик, тенглик ва биродарлик сингари олий мақсадларни инъом этган замонавий демократия ватани ҳамдир.

Буюк тарих ва ҳозирги замоннинг узвий боғлиқлиги, битмас-туганмас ақл-зиё ва маънавий салоҳият ҳозирги Францияни жаҳондаги қудратли саноат ҳамда илм-фанга эга бўлган йирик ва нуфузли давлатлардан бирига, истиқболи порлоқ мамлакатга айлантирди.

Франция Умумевропа хонадонини барпо этишда фаол қатнашмоқда. Бу хонадон қоидалари ва хусусиятлари шу ерда пайдо бўлгани ва Париж хартиясида мужассамлашгани чуқур рамзий маънога эга. Эркинлик, демократия, инсоннинг асосий ҳуқуқлари ва эрки ғоялари Ўзбекистон манфаатларига бизнинг тушунчамиздаги жаҳонда иқтисодий, экологик, ҳуқуқуй, маданий ва ахборот макони яхлитлигига тўла-тўкис ҳамоҳангдир. Бугун мен Париж хартиясига имзо чекиб, Ўзбекистоннинг шу хартия руҳи ва қоидаларига содиқлигини тасдиқладим.

Президент жаноблари!

Иқтисодий ва сиёсий соҳада Франция билан фаол ҳамкорлик қилиш истагимизни тушуниб, қўллаб-қувватлаётганингиздан жуда хурсандмиз. Мамлакатларимиз ва халқларимизнинг бахт-саодати, гуллаб-яшнаши учун, тинчлик ва ялпи тараққиёт йўлида муваффақиятли ҳамкорлик ва меҳнат қила оламиз, деган ишончга қўшиламан.

Ўзбекистон икки йил муқаддам мустақиллигини тиклади. Биз инсонпарварлик ва адолат қоидаларига асосланган очиқ демократик жамият қурмоқчимиз, бошқа — тараққиётнинг мураккаб йўлини босиб ўтган мамлакатлардаги барча фойдали жиҳатларни ўзида мужассамлаштирган эркин бозор иқтисодиётини барпо этмоқчимиз. Ҳар бир халқ тараққиёт ва янгиланишнинг ўз йўлини танлаб олади. Биз ҳам халқимизнинг миллий хусусиятлари ва анъаналарини, тарихи ва руҳиятини ҳисобга олиб, ўз йўлимизни танладик.

Ватанни тиклаш 22 миллион кишидан иборат кўп миллатли Ўзбекистон халқи ҳаётининг мазмунига айланган. Аммо бизда янги дунёга осонликча ўтиш хусусида ҳеч ким хомхаёлга берилмайди. Бунинг устига, ана шу жиҳатдан қараганда, Франциянинг маънавий ва сиёсий мадади катта аҳамиятга моликдир.

Бизнингча, Франция Республикаси билан ҳамкорлик Ўзбекистон учун Европада катта имкониятлар очиб беришга қодир, шунингдек бу ҳамкорлик Франция учун Марказий Осиё минтақасида катта имкониятлар яратади. Биргаликдаги ҳаракатларимизнинг умумий мақсади маълум, у ҳам бўлса, Европа ва Осиёда хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, эркин бозор савдо-сотиғини кенгайтириш, фуқароларимизга муносиб турмуш тарзини таъминлаш, тинчлик, инсонпарварлик, маънавият сари интилишдир.

Улкан иқтисодий, табиий имкониятларга, одамлар салоҳиятига эга бўлган Ўзбекистон ҳамма эътироф этган халқаро меъёрлар асосида сайёрамиздаги барча мамлакатлар билан тенг ҳуқуқли ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантиришга қатъий аҳд қилган. Ўзбеклар диёрида улкан минерал-хомашё ва энергетика бойликлари мавжуд. Республика илм-фан, техника, юксак технология, қишлоқ хўжалиги, саноат, транспорт, алоқа соҳасида жуда катта имкониятларга эга. Бизнинг бойлигимиз, олтин — валюта захираларимиз, сиёсий барқарорлик, хорижий сармоялар юксак даражада муҳофаза қилиниши сўзимизнинг қатъийлиги ва ваъдамизни бажаришимиз, хусусий бизнес ва ишбилармонликка қатъий ҳуқуқий кафолат — жаҳоннинг етакчи компаниялари ва банкларини республикамизга жалб қилмоқда.

Ташрифимиз Ўзбекистон — Франция муносабатларига янги омил бахш этишига, янада самарали ҳамкорлик учун мустаҳкам замин яратишига чин кўнгилдан умид қиламиз.

Президент жаноблари!

Мамлакатингизга келиб, гўзал Францияни ўз кўзимиз билан кўриш насиб этгач, бир-биримизга ўзаро қизиқишимиз мустаҳкам тарихий илдизга эга бўлибгина қолмай, унинг келажаги ҳам порлоқдир, деган фикримиз тобора мустаҳкамланмоқда. Президент жаноблари, билишимча, Корнелнинг «Сид» фожиасидаги «Нимадир етилиши учун вақт керак», деган доно фикр сизга жуда ёқади. Ўртамизда тенг ва ўзаро манфаатли муносабатларни ривожлантириш вақти келганига ишончим комил. Эндиликда ҳамдўстлигимизнинг улкан бунёдкорлик имкониятларини амалга ошириш учун сиёсий ирода ва фаол саъй-ҳаракат зарур.

Президент жаноблари!

Сиз дарахтларни яхши билишингиздан хабарим бор. Бу сизнинг буюк афзаллигингиздир, бинобарин, сизга жуда ҳавасим келади. Халқларимиз дўстлик ниҳолларини ўтқазган эдилар, биз имзолаган икки томонлама битимлар шу ниҳолларнинг шохларидир. Сиз каби биз ҳам ана шу ниҳоллар ўсиб, дўстлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкам ва сермева дарахтларига айланишини истаймиз.

Имкониятдан фойдаланиб, Сизни, Франциянинг буюк фарзандини туғилган кунингиз билан табриклайман. Сизга чин кўнгилдан бахт-саодат, сиҳат-саломатлик, франция халқи бахт-саодати йўлида узоқ умр кўришингизни тилайман.

Президент жаноблари, Сизни ўзингиз учун энг қулай пайтда Ўзбекистонга боришга яна бир бор чин кўнгилдан таклиф қиламан. Ўзбекистон халқи Сизнинг ташрифингизни сабрсизлик билан кутади. Ишонтириб айтаманки, Сиз ҳаммамиз учун энг азиз меҳмон бўласиз.

Қадаҳ сўзи айтмоқчиман:

Президент жаноблари учун!

Шу ерда ҳозир бўлганларнинг сиҳат-саломатлиги ва осойишталиги учун!

Ўзбекистон Франция муносабатларининг ривожланиши ва гуллаб-яшнаши учун!

Гўзал Франция учун!

Франция Президенти Миттераннинг расмий қабул маросимида сўзлаган нутқи

(Давоми. Боши биринчи бетда).

мавжуд бўлган минтақадаги асосий омилдир.

Бу олийҳиммат руҳ (Сиз шундай олийҳимматлик тарафдорисиз) турли фикрларни ҳурмат қиладиган чинакам демократияни ўрнатишга кўмаклашадиган омил эканига шубҳа қилмайман. Бунинг устига, Сиз ўз фикрини ифодалаш эркинлигини ҳуқуқий мақомга кўтарадиган Париж хартиясига имзо чекиб, буюк озодликни, айниқса сўз ва фикр эркинлигини кўпроқ эътиборга олиш истагингизни исботладингиз.

Биз ҳарбий блокларнинг бир-бирига қарама-қарши туриши давридан чиқдик. Бу — катта ютуқ. Кўп йиллар давомида Шарқ билан Ғарбнинг тўқнашувини бошидан кечирган олам учун, шунингдек Франция—Ўзбекистон муносабатлари учун катта ютуқ. Эндиликда бу муносабатлар йўлида мафкуравий тўсиқлар йўқ. Ўн олти ой муқаддам Тошкентда элчихонамиз очилган пайтдан буён орамизда тўппа-тўғри муносабатлар ўрнатилган. Мен келгусида Парижда Ўзбекистон ваколатхонаси ҳам очилади, деб умид қиламан. Президент жаноблари, Франция ҳам Сизнинг мамлакатингиз — табиий бойликларининг мўллиги ва кўп жиҳатдан одамларининг фазилатлари туфайли катта имкониятларга эга бўлган мамлакатингиз билан ҳамкорликни мустаҳкамлашни истайди.

Илгари француз тилини ўқитиш доирасидаги маданий ва педагогик алоқалар билан чекланиб қолган икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик бошқа соҳаларга ҳам кенг тарқалмоқда. Бу ҳамкорлик иқтисодиётдан таълим беришни, Тошкент иқтисодиёт дорилфунунида ва шахсан Сиз зўр қизиқиш билан қарайдиган дипломатия дорилфунунида иқтисодчи раҳбарларни тайёрлаш соҳасини ҳам ўз ичига олмоқда. Ички ишлар вазирликларимиз бангфурушликка қарши курашда, шунингдек, Франция илмий тадқиқотлар миллий маркази билан Самарқанддаги археология институти етти йилдан буён бирга ишламоқда. Ўзбекистон Фанлар академияси астрономия институти билан Ницца дорилфунуни ўртасидаги алоқалар қўшма фаолиятимизнинг яна бир мисолидир. Биз ҳозиргина имзолаган маданият ва техника соҳасида ҳамкорлик тўғрисидаги битим барча алоқаларга янги омил бахш этади.

Президент жаноблари, Сизнинг ташрифингиз бир-биримизни яхшироқ билиб олишимизга имкон беради. Мен ҳам ёшларимиз ва жамоатчилик ўртасидаги, Марказий Осиё, унинг қоқ юрагидаги Сизнинг мамлакатингиз билан Франция ўз келажагини боғлиқ деб ҳисоблайдиган Европадаги менинг мамлакатим ўртасидаги алоқалар янада ривожланишини кутмоқдалар.

Иқтисодиёт соҳасига келганда эса, Ўзбекистонга кўплаб ишбилармонлар боришмоқда. Франция ҳам ўз технологиясини, аралаш иқтисодиётнинг ривожланган ва самарали секторини барпо этишга доир билими ва бой тажрибасини ўргатишга тайёрдир.

Айрим тармоқлар, хусусан, нефть, қишлоқ хўжалик саноати, фуқаро авиациясининг барча тармоқлари, ветеринария ва иммунология айниқса имконияти кенг тармоқлардир.

Сиз Францияда мамлакатингиз тараққиётидаги муҳим омиллар — машинасозлик, меҳмонхона хўжалиги ва сайёҳлик, маиший хизмат, транспорт, тўқимачилик саноати, шунингдек, ишончим комилки, табиат муҳофазаси соҳасида ҳам сизлар билан ишлайдиган ҳамкорлар топишингиз мумкин.

Президент жаноблари, сизга айтиб қўяйликки, биз ҳамкорлик қилишга тайёрмиз. Сармояларни муҳофаза қилиш ва рағбатлантириш тўғрисидаги битимнинг имзоланиши иқтисодиёт ва молия соҳасидаги муносабатларимизга қулай шароит яратади. Бу эса республикангиз ишбилармон кишиларнинг ташаббуси учун имкониятларни тобора кенгайтириб, бозор иқтисодиёти томон ҳаракат қилишига кўмаклашади. Президент жаноблари, Сиз бу соҳада ўз танлаган йўлингиздан ҳаракат қилиш истагини турли вазиятларда айтгансиз. Бу йўлни иккала мамлакатимиз ҳам аъзо бўлган йирик молиявий ва халқаро муассасалар диққат-эътибор билан ўрганишмоқда. Иқтисодий соҳадаги ҳамкорлигимиз зарур даражага тезроқ чиқиб олиши учун сизнинг қатъий мададингизга умид қиламан.

Президент жаноблари, хоним, хонимлар ва жаноблар, қадаҳларни қўлга олишингизни сўрайман! Ўзбек халқига фаровонлик ва муваффақият тилайман, шу халқни тез орада кўришга муяссар бўламан, деб умид қиламан. Шунингдек мен, Президент жаноблари, хоним, сизларга ва бутун оилангизга бахт-саодат, дўстлигимиз ва ҳамкорлигимиз мустаҳкамланишини тилайман.

Яшасин Ўзбекистон!

Яшасин Франция!

ТАНЛОВ ҒОЛИБИ

САНЪАТГА меҳр қўйган кўпгина иқтидорли ёшларни ўз бағрига олган бу билим даргоҳида умидли ёш рассомлар ҳам етишиб чиқмоқда. Чиндан ҳам шаҳримиздаги санъат мактаби талабалари орасида тасвирий санъат сир-асрорларини пухта эгаллаб, мустақил ижод билан шуғулланаётган ёшларни ҳам учратамиз.

Бу даргоҳда ўз иқтидори ва маҳоратини ошириб бораётган бўлғуси рассомлардан бир неча нафари Сурхондарё вилоятидан келган, Термиз туманида туғилиб ўсган Нурали Бобомуродов ҳам ёшликдан тасвирий санъатга меҳр қўйди. Шу қизиқиш уни Тошкентга ўқишга етаклади.

Атоқли мўйқалам соҳиби, Ўзбекистон халқ рассоми Рўзи Чориев бу истеъдодли ўқувчини ўз оталиғига олган. Нурали бўш қолди дегунча меҳрибон устози ҳузурига ошиқади. Машҳур рассом устахонаси шогирд учун ҳам маҳорат даргоҳи бўлиб қолди.

Ёш рассом мустақил ижодий машқ сифатида бир қанча қизиқарли картиналарни яратди. Унинг бу асарлари Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллигига бағишланган ёш рассомлар танловига тақдим қилинди. Изланувчан ёш ижодкор бу жиддий маҳорат синовидан муваффақиятли ўтиб, танлов ғолиби бўлди.

Акбар АЛИЕВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

ДЎСТЛИК РИШТАЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАЙДИ

«Ўзэкспомарказ»да Тинч океани минтақаси кўргазмалар уюштириш комитети билан ҳамкорликда «Тошкент—93» халқаро кўргазмаси ўз ишини якунлади.

Кўргазмада Япония, Ҳиндистон, Швейцария ва Индонезия каби давлатлардан 40 дан ортиқ фирмалар ўз маҳсулотларини намойиш қилди. Биз Япониянинг энг йирик фирмаларидан бири бўлган «Жетро» савдо фирмаси вакили Охаси Ивaони суҳбатга тортдик.

— Биз илк бор республикангиздаги «Тошкент—93» Халқаро кўргазмасида қатнашдик. Кўргазма залида фирмамизга таaллуқли ҳамма маълумотлар бор эди. Бизнинг асосий мақсадимиз мамлакатларимиз ўртасидаги дўстона ва савдо-сотиқ муносабатларининг янада яхшиланишига ўз улушимизни қўшишдир, — дейди жаноб Охаси.

Кўргазмада намойиш қилинган маҳсулотлар ичида «Канэмацу корпорейшн» фирмасининг «Сивик», «Аккорд» енгил машиналаридан тортиб, телевизорлар, видеомагнитофонлар, телефон аппаратлари, тикув машиналари ва жемпер тикувчи тикув дастгоҳлари ҳам бор эди.

Хуллас, ушбу кўргазманинг нафақат мустақил Республикамиз равнақи учун, балки унинг халқаро муносабатларининг янада ривожига хизмат қилиши шубҳасиз.

Эргаш ТЕМУРОВ.

● СУРАТЛАРДА: кўргазма залидан лавҳалар.

Виктор Багаев суратлари.

Олий ўқув юртларида

ЎЗАРО ФОЙДАЛИ МУЛОҚОТ

ТОШКЕНТ Давлат университети журналистика факультетида турли мавзуларга доир учрашувлар ўтказиб туриш доимий анъана бўлиб қолган. Куни кеча бўлғуси журналистлар ва факультетнинг ўқитувчилар жамоаси Ўзбекистон радиосининг бир гуруҳ ижодий ходимлари билан юзма-юз учрашишди.

Учрашувни факультет декани Сайди Умиров олиб борар экан, дастлаб меҳмонларни таништириб ўтди. Шундан сўнг, қизғин мулоқот бошланиб кетди. Профессорлар Ғайбулло Саломов, Бойбута Дўстқораев, доцентлардан Тоҳир Пидаев, Юсуф Ҳамдамовлар сўз олиб Ўзбекистон радиосидаги эшиттиришлардан айримларининг саёз эканлиги ҳақида фикр билдириб, ишни яхшилаш учун бу борадаги ўзларининг таклифларини баён қилишди.

Ўзбекистон радиосидан ташриф буюрган ижодкорлардан Эркин Худойберганов, Шавкат Амиров, Ҳайбулло Асадуллаев, Умида Усмонова, Малик Набиев ва бошқалар ахборот таҳририяти, «Машъал», «Ёшлик» радиостанцияси, саноат ва қишлоқ хўжалиги, адабий драматик эшиттиришларнинг тайёрланиши, ютуқ ва камчиликларини тилга олишди.

Талабалардан Б. Жумаев, К. Улуғовлар ҳам мулоқотда республика радиоси эшиттиришларининг ранг-баранг бўлиши учун ўз таклифларини билдирди. Талабалардан ўнлаб саволлар тушди. Унга радио журналистлар жавоб беришди. Бўлғуси журналистлар учун катта таассурот қолдирган ушбу мулоқот улар учун фойдали бўлди.

— Биз учрашувнинг бунчалик қизғин баҳс-мунозараларга бой бўлишини кутмаган эдик, — деди ахборот таҳририят бош муҳаррири Эркин Худойберганов учрашув сўнггида. Албатта, сизлардан тушган таклиф ва истаклар бўлғуси радио эшиттиришларни тайёрлашда ёрдам бериш билан бирга, ижодий ҳамкорлик қилиш, яхши эшиттиришлар тайёрлашда қўл келади.

Эҳсон ХОДИЕВ.

Маданият хабарлари

ЯНГИ МУСИҚАЛИ ДАСТУР

МУСИҚА, доимо кишиларга ҳузур бағишлаб, чарчоғини олган. Миробод тумани маданият уйи қошидаги «Илҳом париси» ҳаваскор театр студияси ижодкорлари «Тушларимга куй киради мени сўроқлаб» деб номланган янги дастур тайёрлаб опера шинавандалари ҳукмига ҳавола этдилар. Бу дастур кўпчилик томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Сокин, киши қалбига ором бахш этувчи мусиқалар томошабинларга манзур бўлди. Мазкур томошани театрнинг бадиий раҳбари Аркадий Лахтир саҳналаштирган. Ундаги асосий партияларни ҳаваскор артистлардан Зулхумор Ҳикматова, Анатолий Актюнов, Машҳура Юсупова, Назокат Турдиева, Оделия Мансурова ва бошқалар ижро этганлар.

МАҲАЛЛАДА АДАБИЙ КЕЧА

БУГУНГИ кунда ўзгача чирой очиб бораётган маҳаллаларда на фақат отахонлар, балким ёшлар ҳам ўз давраларини ташкил қилмоқдалар. Маҳалла чойхоналари, клублари ўзбекона безатилиб турли тадбирлар, давра суҳбатлари ўтказилади, маҳалладаги кўплаб масалаларни баҳамжиҳат муҳокама қиладилар.

Собир Раҳимов туманидаги «Бобур» номли маҳалла клуби ҳар доим гавжум, бу ерда қандай тадбир ўтказилса ҳамма маҳалла аҳли фаол қатнашади. Яқинда маҳалла клубида «Ғазал мулкининг султони» деб номланган кеча бўлиб ўтди. Тумандаги «Ойбек» номли маданият уйи ижодий жамоаси томонидан тайёрланган мазкур адабий-мусиқали оқшом маҳалла аҳли томонидан катта қизиқиш билан кутиб олинди. Унда олимлар, адабиётшунослар Заҳириддин Муҳаммад Бобур ижоди ҳақида тўлқинланиб сўзладилар. Маҳаллада жойлашган 28-ўрта мактаб ўқувчилари томонидан тайёрланган «Бобомиз битган ғазаллар» деб номланган композиция кўпчиликка манзур бўлди. Ўқувчилар Бобур яратган ғазалларни ёд ўқидилар. Маданият уйи бадиий ҳаваскорларидан Ҳамдам Акромов, Абдурашид Қорабоев, Иноятилла Турдиевлар ижро этган Бобур ғазаллари билан айтиладиган қўшиқлар тўпланганлар томонидан олқишлар билан кутиб олинди. Шунингдек, Охунбобоев номли шаҳар маданият уйи қошидаги халқ театри ижодий жамоаси ҳам Бобур ҳаётидан ҳикоя қилувчи саҳна асаридан парчалар ижро этиб барчани хушнуд этди.

Салоҳиддин СИРОЖИДДИНОВ.

Кўпнинг кенгашига

МАЪНАВИЙ БОЙЛИКМИ ЁКИ ХЎЖАКЎРСИНГАМИ?

ИНСОННИНГ маънавий баркамоллиги унинг одоби, маданияти, тарбияси, олган билими ва маҳорати билан ўлчанади. Ёшликдан ўрганилган билим ва олган тўғри тарбия кишига умр давомида асқотади. Хор-зорликдан сақлайди. Илмли кишини эл-юрт ҳурмат қилади, эъзозлайди. Халқимиз орасида илм-маърифат тўғрисида жуда кўп ибратли сўзлар, ривоятлар борки, уларнинг кўпидан сиз азизлар бохабарсиз.

Болалигимда онам бизни кўп китоб ўқиш, дарс қилишга ундарди. Ўзларининг хат-саводлари йўқ эди. Шунга қарамай, китоб дўконидан расмлари кўп, чиройлироқ китоб бўлса, сотиб олиб келаверарди. Кўпинча уларнинг орасида техникага, тиббиётга ёки биз тушунмайдиган соҳага оид китоблар бўлса, ўқимасдик. Шунда онам «Мен ўқимадим, сизларни ўқисин, одам бўлсин дейманда, болам», деб ранжигандай бўларди. Онамнинг таъсирими ёки отамнинг қаттиққўллигиданми кўп китоб ўқирдик. Отамга ўқиган китобимизнинг мазмунини ёки кундаликдаги «5» баҳони қандай жавобимиз учун олганлигимизни айтиб берардик. Отам билимдон киши эди. Эртадан кечгача далада бўлсаларда қачон қараманг қўлида газета, журнал юрарди. Ўзбек мумтоз шоирларининг асарларини, Шарқ фалсафасини жуда яхши тушунарди. Баъзан бизнинг жавобимиздан қониқмай, ўқитувчимизга бизга нисбатан талабчан бўлиш ҳақида хат ёзиб берарди. Кейин-кейин оиламизда ҳаммамиз китоб ўқишга жуда қизиқиб кетдик, айниқса янги чиққан асар ёки китоб қўлма-қўл бўлиб кетарди. Ҳар гал биттадан сотиб олинган китоб, йиғилиб-йиғилиб кичкина, мўъжазгина кутубхонага айланди. У ерда нафақат китоблар, шунингдек, журналлар, газеталарнинг бир неча йилги сонлари ҳам турарди. Энг юқори токчадан отамнинг китоблари жой олган эди. Унда Форобий, Жомий, Навоий, Фузулий, Бобур, Машраб, Нодира ва бошқа ўзбек шоирларининг асарлари бўлиб, отам уни бизга юқори синфда ёки мактабни битириш арафасида ўқишга берардилар.

Мана, орадан қанча йил ўтди, опаларим, акаларим ҳаммаси ўқиди, уйли-жойли бўлди. Китоблар эса ҳамон алоҳида хонада «бизнинг кутубхона»да оиламизнинг хазинаси бўлиб турибди. Баъзан уйга келганда керакли манба, маълумот олмоқчи бўлсак ёки китоб мутолаа қилишни ихтиёр қилсак, шу хонага кирамиз. Ҳозирда унда ўн мингдан ортиқ китоб бор. Унинг ҳар бири қадрли, қимматли...

Талабалик йилларимизда, сабоқдош дугоналар билан Сурхон воҳасига бордик. Этаги уфққа туташган кенгликларда яшовчи халқнинг ўзига хос одатларини кўзимиз билан кўрдик. Қумқўрғон туманига ўтиб ўғил бола курсдошимизникида ҳам меҳмон бўлдик. Кириб борган хонадонда мени ва дугоналаримни ҳайратга солган нарса, жавондаги китоблар эди. Биз худди ноёб хазинанинг устидан чиқиб қолгандек китобларга ёпиша кетдик. Бу ноёб китобларни кутубхонадан ҳам, китоб дўконидан ҳам топиб бўлмасди. Жаҳон адабиётининг энг нодир дурдоналари, Шарқ, Ғарб, Америка, умуман дунёдаги кўзга кўринган ёзувчиларнинг шоҳ асарлари бор эди бу ерда. Очиғи ҳаммамизнинг шу дўстимизга ҳавасимиз келди. У эса бепарво ўтирарди. Китобларга аҳамият ҳам бермасди. Дугоналаримиздан бирининг сабри чидамади. «Усмон, бу китобларни ким ўқийди?» деб сўради. У бўлса, «Ҳеч ким, шунчаки акам олиб келган. Жиҳозда яхши кўринади деб», деди. Маълум бўлишича, акаси қандайдир катта ташкилотда раҳбар бўлиб ишлар, раҳбарларнинг орасида эса ўқиса-ўқимаса жаҳон мумтоз ва замонавий ёзувчиларининг сайланмаларини сақлаш расм экан.

Шунчаки хўжакўрсинга, яъни бу маданиятлиликни билдираркан. Негадир ўша пайтда руҳимиз тушиб кетганди.

Турғунлик йилларида ана шундай ғалати одат расм бўлганди. Кўпчилик шиддат билан ўнгу сўлига қарамасдан китоб йиғишга киришиб кетди. Албатта, уни ўқишга эмас, китоб жавонига териб қўйиш, уйни безаш учун олардилар. Ўша пайтларда китоб дўконларидан тузукроқ китобни харид қилиб бўлмасди. Чунки, улар турмасдида. Уларни ана шундай «китобсеварлар» сотиб олиб қўярди. Ҳатто турмушга узатадиган қизнинг сепига, уй жиҳозларига ҳам кичик-кичик «хонаки» кутубхоначалар қўшиб берадиган ҳоллар ҳам бўлганлиги ҳозир кишига кулгили туюлади. Лекин, бу бор ҳақиқат. Мен билган бир танишимнинг қизи бу одат расмдан қолгандан сўнг китобларни йўқотиш пайига тушиб қолганди.

Сўнгги пайтларда одамлар орасида китоб ўқишга, китобга қизиқиш сусайиб кетди, деган гапни кўп эшитиш мумкин. Дарҳақиқат, бу гапларда оз бўлсада жон бор. Одамлар шов-шувли воқеаларга, енгил-елпи ёзилган журнал, газеталарга ўч бўлиб қолган. Илгари метроларда, автобусларда китоб ўқиб кетадиганларни кўп учратардим. Ҳозир эса ундайлар деярли йўқ. Бўлса ҳам бармоқ билан санарли. Бунинг сабабини суриштирсангиз, керагича топилади. Кимдир ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитида нарх-навонинг кескин кўтарилиб, китобларнинг ўта қиммат бўлиб кетганини айтса, кимдир, яхшироқ асарлар чиқмаётганидан гапиради, яна кимдир эса таржималарнинг йўқлигидан нолийди. Ҳар ким ўзича ҳақ. Уларга бир нарса дейиш қийин. Аммо уйида китоблари, оилавий кутубхоналари бўлганларчи? Уларга китоб ўқишга нима тўсқинлик қилади?

— Бизнинг уйда дадамнинг каттагина кутубхонаси бор, — дейди «Марказ—5» мавзесида яшовчи Нодира Турсунова, — лекин уларнинг кўплари илмий асарлар. Мен бадиий китобларни ёқтираман. Мумтоз асарлар ҳам бор, лекин оз, ҳаммасини ўқиб чиққанман. Ҳозиргилари эса ёқмайди менга.

— Нега, — деб сўрайман ундан.

— Чунки кўчаларда сотилаётган китобларнинг кўпи детектив, бу бир сабаби бўлса, бошқа томондан жаҳондаги кўзга кўринган ёзувчиларнинг асарлари билан танишган одам бир қолипда ёзилган китобларни ўқий олмас экан. Кейин кўп қисмли фильмларнинг сценарийсини китоб қилиб чоп қилиш расм бўлди. Бу китобни ўқиб чиқиш шарт эмас. Шундай ҳам ҳар куни зангори экран орқали берилади.

— Кўпроқ қайси ёзувчининг асарларини яхши кўрасиз?

— Ўзбек адабиётида Қодирийнинг романларини қайта-қайта ўқиганман. Рус адабиётида Достоевскийнинг асарларини жуда яхши кўраман. Чет эл адабиётидан эса Хеменгуэй, Драйзер, Маркес, Камюни яхши кўраман. Лекин ҳозир китоб ўқиганим йўқ. Юқоридаги ёзувчиларнинг асарларини талабалик давримда ўқиганман. Ҳозир фақат журналлар ўқийман.

Бу қизнинг жавобидан унинг адабиётдан анча-мунча хабардорлигини, китобга ихлоси баланд эканлигини кўриб қувондим. Бироқ, ҳамма ҳам ундай эмаслиги кишини ранжитади.

— Уйимизда китоблар жуда кўп. Жавон тўла. Лекин мен ўқимайман, — дейди яна бир суҳбатдошим Дилмурод исмли йигит. Ўзим техникага қизиқаман. Техникага оид китобларни ўқимоқчи бўламану тушунмайман. Илмий сўзларда ёзилган. Бизга соддароқ китоб керак. Масалан, машинанинг бир қисми қандай аталса, шундай ёзса, ўшанда тушунамиз. Уйдаги китоблар бўлса туради. Оз-моз ойим ўқийдилар. Ҳам, китоб ўқиш унча қизиқ эмас.

Дилмуроднинг гапини унинг дўсти Рустам давом эттирди.

— Бизнинг уйда ҳам ўзимизнинг кутубхонамиз бор. Ҳар хил асарлар кўп. Лекин ҳеч ким ўқимайди. Нега десангиз, бу китобларнинг кўпининг киносиям бор. Китоб ўқиб вақт кетгазгунча киносини кўрган яхшида. Китоб ўқиш бошни оғритади.

Ана сизга ўзини маданиятли, билимдон деб ҳисоблаган йигитнинг жавоби. Уни эшитган одам халқимиз маърифатдан қанчалик йироқлашиб кетаётганлигини пайқайди. Агар аҳвол шу тариқа давом этаверса, охир-оқибатда нима бўлади? Эсимда, ўтган йили матбуотда кутубхоналарда ўқувчилар, китобхонлар камайиб кетганлиги ҳақида босилган эди. Унда китоблар тегилмаганидан моғор бойлаб, ис босиб кетаётгани ёзилганди. Энди эса одамлар кутубхона қолиб уйидаги китобларни ҳам ўқимаётгани кишини таажжубга солади. Ўзбек ёзувчиларининг асарлари (биз чет эл, жаҳонникини қўйиб турайлик) у ёқда турсин, уларнинг номини тўғри айтолмайдиганларни кўрганда, бизда адабиётга, умуман ўқишга бўлган қизиқишнинг ниҳоятда паст даражага тушиб қолганлигига имон келтиради, киши. Қайсидир йили социологик тадқиқотларда олиб борилиб республикамизда бир йилда киши бошига қанча китоб ўқилиши бошқа давлатлар билан таққосланганди. Энди эса бу одамга эриш туюлади. Чунки аҳоли ўртасида умри давомида бешта, учта, ҳатто битта китобни тўла ўқиб чиқмаганларни кўп учратиш мумкин. Беихтиёр савол туғилади. Биз ким эдик? Нима бўлдик? Ахир ота-боболаримиз маърифатли, илм-фанга чанқоқ, маданияти юксак кишилар бўлганку. Жаҳонда кўзга кўринган донишманд, алломаларни бизнинг халқимиз етиштирганку? Тўғри, ўша замонларда ҳам билим олишга имконияти, шароити, қизиқиши бўлмаган одамлар бор эди. Аммо улар ҳеч бўлмаганда, маънавиятини англаган, илмнинг қадрига етган кишилар эди-да.

— Илгари фақат ўзбек мумтоз ва замонавий ёзувчиларнинг асарларини ўқиш билан чекланардим. Олий ўқув юртига киргандан кейин жаҳон адабиётидан ҳам асарлар ўқийдиган бўлдим, — дейди Тошкент Давлат университети роман-герман филологиясининг 5-курс талабаси Шоҳиста Сиддиқова. — Шу орқали бошқа давлатларнинг турмуш тарзи, урф-одати, тили, маданиятидан ҳам хабардорман. Бунда менга ҳамиша ва ҳар куни йўлдош бўлган китобларнинг ўрни беқиёс. Юқори синфда ўқий бошлаганимдан китоб йиғаман. Ҳозир ўзимнинг уч юздан ортиқ китобим бор. Уларнинг орасида ўзбек, қардош, жаҳон адабиётидан намуналар кўп. Ана шу китоблар менинг бойлигим. Улар билан ўзимни кучли ҳис қиламан.

Талаба қизнинг жавоби негадир менга умид бахш этди. Одамлар орасида унга ўхшаганларнинг кўплигига, халқимиз бир кун келиб барибир, маърифатни, маънавиятни энг юқори ўринга қўйишига ишондим.

Китобни офтобга қиёслашади. Тўғри, унинг зиёси тафтидан инсон маънавий озуқа олади. Китоб орқали у дунёни билади, яшашнинг маъносини англайди. Шундай экан эртанги кунимиз нурли бўлиши учун эса биринчи навбатда бизга ана шу маънавият, маърифат ато этаётган китоблар зарур.

Назира СОДИҚОВА.

Мусаввир мўйқалами сеҳри

БЎЁҚЛАРГА ДИЛДАН ОШНО

МЎЙҚАЛАМ устаси Ғофир Абдураҳмоновни республикамиздаги тасвирий санъат ихлосмандларининг деярли барчаси яхши билади десак, ҳеч муболаға қилмаган бўламиз. Чунки унинг рангтасвир асарлари қарийб 30 йилдан буён мунтазам равишда турли нуфузли кўргазма ва кўрикларда намойиш қилиниб, журнал ҳамда китобларнинг зарварақларида чоп этилиб келинмоқда. Рассомнинг мўйқалами остида жуда кўплаб мавзули воқеабанд, мураккаб ечимли композициялар, портрет ҳамда манзаралар, натюрмортлар яратилиб, ўз такомилини, рангин сайқалини топган.

Ғ. Абдураҳмоновнинг «Футбол ўйини куни», «Тўй», «Оила», «Ҳосил байрами», «Янги ҳокимият эгаси», «Фронтга кузатиш», «Ғалаба», «Қўшиқ», «Тоғда тонг», «З. Эгамбердиев портрети», «Бахмал қизлари», «Бахмалда баҳор», «Куз натюрморти», «Табиат неъматлари», «Гурзуф» туркум манзаралари, «Наврўз», «Бобур» каби асарлари фикримизнинг далили бўла олади. Уларнинг аксарияти кўп вақт давомида турли музей залларини безаб келди. Ҳозир ҳам айримлари доимий экспозициялар мажмуида намойиш қилинмоқда. Мусаввирнинг ўз пайтида кўпчилик мутахассисларнинг олқишига сазовор бўлган «Кўриқ» номли ва бошқа бир туркум асарлари Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасининг Кумуш нишонига лойиқ кўрилган эди.

Рассом кўп йиллардан буён ўзининг танлаган ижодий йўли, ҳар бир воқеа, ҳодисани ҳаётдагидек бевосита ҳаққоний тарзда акс эттириш анъаналарига содиқ қолган ҳолда, вазминлик билан аста-секин тасвирий воситаларни тобора мукаммаллаштириш, маҳоратни оширишга ҳаракат қилиш эвазига асарлар мазмунини янада чуқурлаштириб, бойитиб бормоқда.

Ғофир ака ҳозирги пайтда Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институти бадиий-графика факультети рангтасвир кафедрасининг мудири. У муаллимликни ижодий иши билан узвий боғлаган ҳолда олиб бормоқда. Яқинда устоз мусаввир устахонасида бўлиб, бироз суҳбатлашиб қайтдик.

— Ғофир ака, кейинги икки йил мобайнида Заҳириддин Муҳаммад Бобур сиймосини рангтасвирда акс эттириш устида изландингиз. Шу жараёнда сизга ёрдам берган манбалар хусусида гапириб берсангиз...

— Шу ёшга киргунимча Бобур ҳақидаги ўқиган тарихий ҳамда бадиий адабиётлардаги воқеа, ҳодисаларни кўз олдимга келтиришга ҳаракат қилдим. Айниқса, Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» романи ўша давр муҳитини ҳис этишимда катта ёрдам берди. Ундан ташқари Бобур сиймосини ҳамда у яшаган замон кўринишларини, турли либослардаги одамлар қиёфаларини акс эттирган миниатюраларни кўплаб рангдор нусхаларини ўрганишга тўғри келди, албатта.

— Асарингизнинг сиздан аввал яратилган Бобур сиймосини акс эттирувчи портретлардан фарқланиб турувчи томонлари нимада деб ҳисоблайсиз?

— Менинг ишимда Оврўпо тасвирий санъати анъаналари ва Шарқ миниатюра санъати тасвир унсурлари, услублари гўё қоришиқ бўлиб кетади. Тасвирдаги ранг ва чизгиларни ҳар икки маданиятнинг қўлга киритилган ютуқлари асосида ишлашга ҳаракат қилинган. Унга иложи борича, хоҳлайсизми, йўқми, ҳозирги замон кишиси тафаккури, нигоҳи билан ҳам қаралади. Шу аснода фикр юритилиб, асар ниҳоясига етказилади... Қаршингиздаги сиз кўриб турган ишнинг биринчи нусхаси шундай жараёнлар маҳсули.

— Бобур Мирзо образини янада мукаммалроқ ҳаққоний рангтасвирини яратиш борасидаги ишингизни давом эттирасизми? Назаримда ҳали мақсад тугал натижасини топмаган кўринади?..

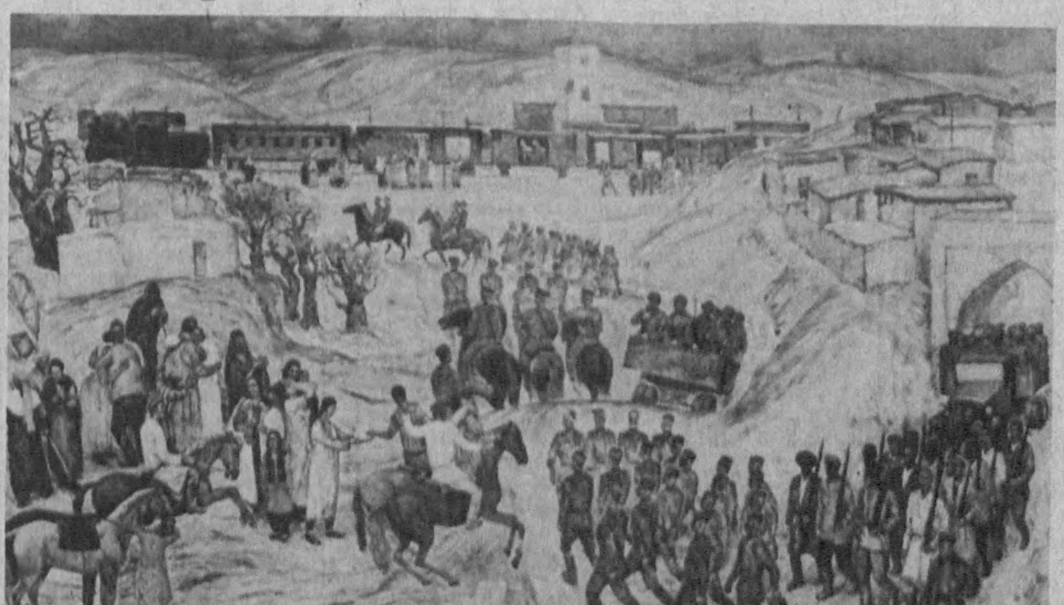

— Бир нечта турда нусха ишлаганман. Илгари уч-тўрт йил муқаддам ишлаганларим ҳам бор. Ана ўшаларда портрет ҳолатини кўпроқ табиийроқ қилиб тасвирлаганимни энди сезиб қолдим. Унда Бобур қиёфаси табиат қўйнида акс этган эди. Ҳозирги яратган портретимда эса, анча расмийроқ кўринишда бўлиб қолгандай туюляпти ўзимга. Яна билмадим бошқалар қандай қабул қилар экан... Иложи борича адолатпарвар инсон, саркарда шоҳ, нозиктаъб шоир эканлигини кўрсатиш муаммоси турибди. Буларнинг ҳаммасини бирваракай ҳаққоний, холис акс эттириш анча мушкул масала!...

— Айни кунларда Амир Темур образининг рангтасвирини яратиш устида ҳам изланишлар олиб бораётибсиз деб эшитдим, шу ҳақда...

— Амир Темур қиёфасини гавдалантириш борасида ҳар бир ижодкорнинг ўз йўли, тасаввурлари бўлади ва ўшаларга амал қилади. Илгарилари ягона намуна деб юритилган антрополог рассом-ҳайкалтарош Герасимов томонидан ишланган ҳайкал-бюстнинг айрим томонлари мени қаноатлантирмайди. Мен соҳибқиронни енгил либос кийиб, тахтда чордона қуриб ўтирган ҳолатини тасвирлашни ният қилганман. Бу ижодий ишимни яратишда ҳам мендан илгари Амир Темур образини қиёфалантирган рассомларнинг ижодий ютуқларига таянаяпман.

— Сизни турли жанрларда бирдай қунт билан ижод қилиб келган рассом сифатида билардик. Сўнгги пайтларда тарихий портретлар яратишга кўп вақтингизни сарфлаётганингизнинг сабаблари нимада? Ваҳоланки, ижодингизнинг дастлабки даврларида яратилган маиший мавзудаги «Тўй», «Ҳосил байрами» каби асарларингиз ҳам ўз пайтида кўпчиликка, айниқса, мутахассисларга маъқул бўлган эди. Уларда тасвирдаги батафсиллик, мукаммаллик, Шарқ миниатюраларига хос бўлган унсурлар, айниқса, ранг жилвалари ўз ифодасини топгандек эди, чамамда...

— Институтда ўқиган пайтларимда кўпчилик ўртоқларим портретлар ишлашга қизиқиб, шунга яраша ҳаракат қилишарди. Мен унчалик портретчи эмасдим ўша кезларда. Асосан тарихий ва маиший жанрга қизиқардим. Шу боисдан картиналар яратишга иштиёқим кучли эди. Чунки улар кўпроқ меҳнатни ҳам талаб этарди, чамамда. Диплом ишимниям тарихий мавзуда ишлаш ниятим бўлган эди. Аммо устозларим яна бироз тажриба тўплаганимдан сўнг бу ишга мурожаат этишим мумкинлигини маслаҳат беришган. «Шахтёрлар» диплом ишим биринчи катта ижодий асарим бўлганди. Бошқалар ҳам пўлат қуювчилар, қурувчилар, металлурглар образларини, умуман, саноат мавзуидаги воқеаларни тасвирловчи ишларни бажарганлари ёдимда. Чунки ўша давр руҳи, замон зайли ўшани талаб этгани сир эмас. Бундай ишларни бажаришда муҳит ҳам ўз ролини ўйнаган эди...

— Ўқитувчилик фаолиятингиз тасвирий санъатдаги ижодий орзу, ўй, мақсадларни амалга оширишга монелик қилмаяптими? Ё ижоддан ҳам маълум даражада моддий манфаатдорлик борми?

— Ижоддан моддий манфаатдорлик йўқ даражада. Маънавият эса бошқа масала. Ижод билан шуғулланувчи киши ҳар қандай шароитда ўз кўнглининг товушига қулоқ солади. Моддий манфаат камроқ бўлса, кўнгил тусаб турган ишни ниғиштириб қўймайдику?!

— Оилангизда тасвирий санъатга алоқадор киши иккита экан. Оилангизнинг бошқа аъзолари тўғрисида қисқача маълумот берсангиз,..

— Ўғлим Тошкентдаги рассомлик билим юртини битириб, ҳозир Москвадаги Кинематография институтида рассомлик бўлимида таҳсил олаяпти. Кейинги йил ўқишни тугаллайди. Кеннойингиз врач, катта қизим халқ хўжалиги институтини битирган, кенжамиз эса муаллимлик институтининг бошланғич синф ўқитувчиларини тайёрлайдиган факультети талабаси...

● Биз икковлон қарийб бир соат суҳбатлашдик. Институтдаги ўқув жараёнлари, учрайдиган айрим муаммолар, мутахассисларнинг малака, тажриба орттириш масалаларига ҳам қисман тўхталдик. Ғофир ака жуда куюнчак одам. Баъзи «таъби нозик» ҳамкасблари унинг интизомга талабчанлиги, бироз «шарттаки»лигидан нолиб қолган пайтлари ҳам бўлади. Менинг шахсий фикримча, бу ҳар бир иш жойидаги табиий ҳол. Чунки тартиб-интизом бўлмас экан, қилинаётган эзгу ишларнинг самараси бўлмайди. Энг муҳими Ғофир Абдураҳмонов самимий инсон. У ҳаммага бирдай талаб қўяди, шу жумладан, ўзига ҳам! Сен кичик, сен катта деб ажратмайди. Камчиликни орқаваротдан эмас, юзига айтади. Ёш ижодкор муаллимларга нисбатан ҳам худди шундай муносабатда. Мамлакатимизнинг турли ерларида бевосита Ғофир аканинг қўлида таълим олган муаллим-мусаввирларни кўплаб учратганман. Шогирдлари уни ҳурмат билан — устоз-мусаввир деб аташганини эшитганман.

Баҳром ТОЖИЕВ.

● СУРАТЛАРДА: мусаввир Ғофир Абдураҳмонов мўйқаламига мансуб «Кузатиш», «Тўй» суратларидан кўчирма.

* Спорт * Спорт * Спорт * Спорт

* *Аҳоли турар жойларида*

ХАЙРЛИ ТАШАББУС

ҲОЗИР мустақилликнинг шарофати турмушимизнинг ҳар бир жабҳасида бўй кўрсатмоқда. Жумладан, халқимизнинг турмуш даражасини кўтариш, моддий фаровонликни таъминлашга қаратилган кўплаб қонунлар қабул қилинмоқда. Айниқса жисмоний тарбия ва спорт ҳақидаги қонуннинг ва «Маҳалла» дастурининг қабул қилиниши жойларда оммавий спорт ва жисмоний тарбиянинг жорий этилиши, халқимиз орасида маънавий қадриятлар, меҳр-оқибатнинг кучайишида муҳим омил бўлмоқда.

Тошкент шаҳар жисмоний тарбия ва спорт комитети хайрли тадбирга қўл урди. Комитет жорий йилдан бошлаб биринчи марта маҳалла ва мавзе комитетлари ўртасида болалар, аёллар ва эркаклар ўртасида 2 тадан ёш тоифасида: 10—12 ва 13—15 ёшгача болалар, 30 гача ва ундан катта ёшдаги аёллар, 35 ёшгача бўлган ва ундан юқори эркаклар ўртасида ўзига хос спартакиадаларни ташкил этиш ташаббуси билан чиқиб, унинг барча қоидаларини ишлаб чиқди. Муҳими шундаки, мусобақаларнинг маҳаллалар ҳудудларида ҳам ўтказилиши қийинчилик туғдирмайдиган армрестлинг (қўл кучини аниқлаш), тош кўтариш, соғломлаштирувчи югуриш, шахмат, шашка, нарда, кураш, мини-футбол, волейбол каби 11 та спорт тури бўйича ўтказилиши маъқул деб топилди.

Ҳаш-паш дегунча туман маҳаллалари спартакиадалари уюшқоқлик билан ўтказилиб ғолиблар аниқланди. Ундаги энг кучлилар ҳозир маҳалла ва мавзе комитетларининг шаҳар спартакиадасида беллашмоқдалар. Жумладан, Шайхонтоҳур туманидаги янгитдан қуриб битказилган ҳашаматли «Олмазор» маҳалла марказида шахмат, шашка, нарда бўйича мусобақалар жуда гавжум ва файзли ўтди. Ўзбек одатича карнай-сурнай садолари ҳаваскор спортчиларни мусобақага чорлади. «Меҳржон» маданият ва истироҳат боғида ҳам армрестлинг бўйича мусобақалар жуда эсда қоларли бўлди. Умуман, куни кеча мусобақаларга сузиш бўйича беллашувдан сўнг якун ясалди. Туманлар ўртасида эса Собир Раҳимов, Шайхонтоҳур, Акмал Икромов, Яккасарой ва Чилонзор туманларидаги мусобақалар яхши ташкил этилганлигини таъкидлаб ўтиш жоиз.

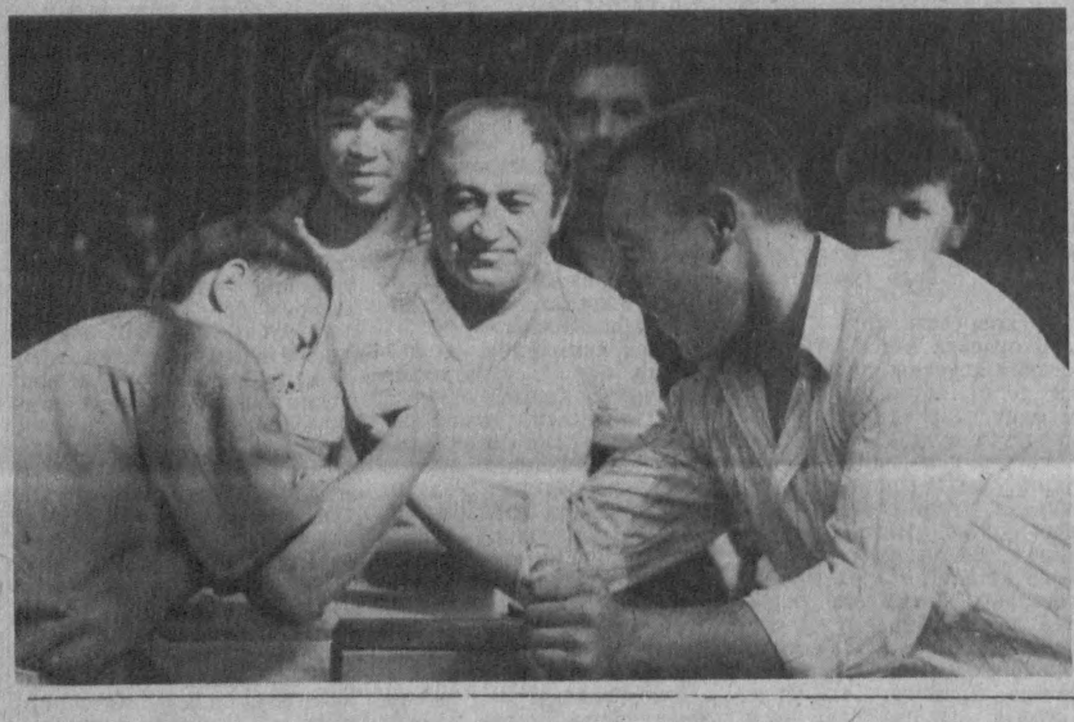

Шу муносабат билан маҳаллаларда оммавий спортни ривожлантиришга муайян ҳисса қўшувчи яна бир тадбир ҳақида тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқ. Куни кеча Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт давлат комитетида ўтказилган мажлисда барча вилоятларнинг спорт комитетлари раислари ҳам иштирок этди. Унда спартакиадани ўтказиш борасида тўпланган тажрибалар ўртоқлашилиб, маҳалла комитетлари билан ишлаш масалалари муҳокама қилинди. Мажлисда пойтахт ва туман спорт комитетларининг спартакиадани ўтказиш бўйича иши маъқулланди. Шу билан бирга маҳаллалар кўп жойлашган Собир Раҳимов, Шайхонтоҳур, Акмал Икромов, Юнусобод ва Мирзо Улуғбек туманларида соғломлаштириш шаҳарчалари ҳам бўлган маҳалла марказларини бунёд этиш зарурлиги таъкидланди. Бу ишларга республика ва шаҳар спорт комитетлари, «Спортлото» ва қисман туман ҳокимликлари маблағ ажратиши ҳақида келишиб олинди. Жумладан, Юнусобод туманидаги 6-мавзеда ҳозир махсус лойиҳа бўйича маҳалла маркази қурилмоқда, унинг ёнида эса соғломлаштириш шаҳарчаси мажмуи қад кўтаради. «Олмазор» маҳалла маркази атрофида ҳам соғломлаштириш шаҳарчаси қуриладиган бўлди. Бу ишларга спорт фахрийларини жалб этиб, ҳар бир маҳаллага шу ҳудудда жойлашган ўрта мактаблар, болалар ва ўсмирларнинг спорт мактаблари, жисмоний тарбия жамоаларини бириктириб қўйиш ҳақида фикр билдирилди.

Ўйлаймизки, янаги йилдан бошлаб маҳалла ва мавзе комитетлари спартакиадаларини ўтказишдек хайрли ташаббус республикамизнинг бошқа вилоятларида ҳам қанот ёзади.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

СУРАТЛАРДА: шаҳар спартакиадасининг қизғин беллашувларидан лавҳалар. Александр Паршин суратлари.

ОЛДИНДА — ЯНГИ ДОВОН

ШВЕЙЦАРИЯНИНГ Люцерн шаҳрида шахмат жамоаларининг суперчемпионати давом этмоқда. Унда иштирок этаётган ўн жамоанинг деярли тенг ярми собиқ Иттифоқ республикаларидандир. Булар — XXX Бутунжаҳон шахмат олимпиадаси совриндорлари — Россия, Ўзбекистон, Арманистон, Латвия ва Европа қитъасида руслардан сўнг иккинчи ўринни забт этган Украина терма жамоалари.

Мазкур чемпионатда Осиё қитъаси шарафини тўққизинчи Осиё ўйинлари ғолиби Хитой, Африка шарафини Миср ва Америка шоншуҳратини Куба вакиллари ҳимоя қиладилар. Ўнинчи терма жамоа — мезбонлар.

Барча терма жамоалар олти шахматчидан иборат: тўрт асосий ўйинчи ва икки заҳира.

Республикамиз терма жамоаси тартиби қуйидагича: Григорий Серпер (Тошкент), Александр Ненашев (Тошкент), Сергей Загребельний, Сайдали Йўлдошев (иккиси Чирчиқдан), Сергей Нодирхонов (Бухоро) ва Тоҳир Воҳидов (Самарқанд), жамоа бош мураббийси республикада хизмат кўрсатган мураббий Сергей Пинчук.

Шуҳрат ЗОКИРОВ.

БОБУРИЙЛАР ЮРТИГА САФАР

ЯҚИН-яқингача «Нефтчи», «Пахтакор», «Темирйўлчи», «Навбаҳор» каби футбол клубларимиз хорижий мамлакатларда бўлиб маҳаллий чарм тўп усталари билан маҳорат бобида куч синашиб қайтган бўлсаларда, ҳали мустақил диёримиз тарихида республика терма жамоаларидан ҳеч бирига бундайин бахт насиб этмаганди.

Октябрь ойининг бошларида 1977 йилда туғилган ўсмирлардан таркиб топган Ўзбекистон терма жамоаси номига Ҳиндистон футбол федерациясидан Деҳлида ўтказиладиган Халқаро турнирга ташриф буюришлари сўралган мазмундаги таклифнома келганди. Зудлик билан барча ҳужжатларни расмийлаштириб турнир бошланган кунигина манзилга етиб борган Рустам Акромов раҳбарлигидаги 16 футболчидан иборат вакилларимиз гуруҳлараро саралаш баҳсларида, навбатдаги босқич, ярим финал учрашувларида муваффақиятли қатнашиб финалга йўлланма олдилар. Бош соврин учун Ҳиндистон терма жамоасига қарши майдонга тушган йигитларимиз мезбонларга муносиб қаршилик кўрсата олдилар, асосий ва қўшимча вақт дуранг натижа билан якунланди. Сўнгра ўтказилган тўп тепиш баҳсида омад ҳиндистонликларга кулиб боқди. Шундай қилиб, терма жамоаларимиз орасида биринчи бўлиб хорижий сафарга чиққан ўсмирларимиз 29 мамлакат ўртасида юртимиз шарафини шараф билан ҳимоя қилдилар ва фахрли иккинчи ўринни эгалладилар.

Зокир ХАЛИЛОВ.

* *Футбол*

«НЕФТЧИ»—МАМЛАКАТ ЧЕМПИОНИ

ФУТБОЛ бўйича Ўзбекистон иккинчи миллий чемпионати ҳам ниҳоясига етай деб қолди. Яна икки турдан сўнг ўйингоҳлардан чемпионат байроқлари туширилади. Бошқача қилиб айтганда, жўжани санайдиган палла етиб келди.

Якшанба куни олий ҳамда биринчи лига аъзолари мавсумнинг 28-тур ўйинларини ўтказишди. Миллионлаб футбол мухлисларининг диққат-эътибори шу кунга қаратилган эди. Чунки шу куни мамлакат чемпиони ҳамда кучлилар сафи-олий лигага бериладиган йўлланмалар эгалари аниқ бўлиши кутилганди.

Мавсум бошидан буён чиройли ўйинлар кўрсатиб, мухлисларини хурсанд этиб, турнир жадвалини бошқариб келаётган «Нефтчи» жамоаси кечаги тургача 46 очко тўплаб, асосий рақиблари «Пахтакор» футболчиларидан беш очко ўзиб кетишганди. Якшанба куни фарғоналиклар Гулистонда маҳаллий «Шифокор» жамоаси меҳмони бўлишди. Бу ўйинда водийлик футболчиларга бир очко кифоя эди. Улар бунинг уддасидан чиқишди — учрашув 1:1 ҳисобида тугади ва «Нефтчи» иккинчи бор Ўзбекистон чемпиони деган юксак номга сазовор бўлди.

Чемпионлик учун «Нефтчи» билан рақобатлашиб келган пахтакорчилар сўнгги тур учрашувларини анча бўш ўтказишди. Пойтахтликлар ўз майдонларида кетма-кет икки ўйинда кутилмаганда рақиблари билан очколарини баҳам кўришди. Кечаги турда эса улар ҳамюртлари — «Трактор» футболчиларини қабул қилишиб, тракторсозлар дарвозасига жавобсиз учта тўп йўллашди.

Мавсум арафасида бир неча етакчи футболчиларидан ажралган «Навбаҳор» (Наманган) жамоасининг муваффақиятли қатнашишини мухлислар кутишмаганди. Наманганликлар куни кеча Самарқанд динамочиларининг дарвозасини беш бор ишғол қилишди. Ҳозир «Навбаҳор» 28 ўйиндан 42 очко тўплаб, «Пахтакор»дан икки очко ортда бормоқда. Демак, кумуш медаль учун кураш асосан шу жамоалар орасида боради. Шуни таъкидлаб ўтиш керакки, «Пахтакор» ҳам, «Навбаҳор» ҳам сўнгги икки турни сафарда ўтказади.

Ўтган йилги чемпионатнинг бронза медали совриндори Жиззахнинг «Суғдиёна» жамоаси футболчиларида 27-тургача ўтган йилги муваффақиятларини такрорлаш имконияти бор эди. Аммо улар кутилмаганда Бухоро ва Нукус шаҳарларида муваффақиятсизликка учрадилар ва совринли ўринлардан маҳрум бўлдилар.

Омадсиз икки жамоа, яъни олий лигани ким тарк этаркин? Бу саволга ҳозирча бир нарса дейиш мушкул. Бироқ бунга тўрт жамоа даъвогарлик қилмоқда. Энг ёмон аҳвол бор-йўғи 15 очко тўплаган «Динамо» (Самарқанд)да. Шунингдек, «Чирчиқ», «Шифокор» ҳисобида 18 тадан, «Кушон» жамоасида эса 19 та очко бор. «Кушон» билан «Шифокор» кейинги икки турни сафарда, «Чирчиқ» билан «Динамо» эса ўз майдонларида ўтказишади. Охирги турнинг марказий учрашуви биринчи ноябрь куни Чирчиқда бўлади. Шу куни майдон эгаллари «Шифокор» футболчиларини қабул қилади.

Марғилоннинг «Атласчи» ҳамда Термизнинг «Сурхон» жамоаси муддатидан олдин олий лигага бериладиган йўлланмани қўлга киритишди. Андижон вилоятининг икки жамоаси — «Шаҳрихон» ва «Савай» келгуси йилдан вилоят биринчилигида тўп сурадиган бўлди.

Одатда, ғолиблар шарафига илиқ сўзлар айтилади. «Атласчи» мавсум бошиданоқ пешқадамликни ҳеч кимга бермади. Жамоа бор-йўғи уч марта мағлубият аламини тотиб кўрди. Сурхондарёлик футболчилар эса биринчи даврада майдондан беш бор бош эгиб чиқиб кетишга мажбур бўлишди ва 19 очко билан турнир жадвалининг бешинчи поғонасидан жой олишганди. Иккинчи даврада эса «Сурхон» футболчилари ҳамжиҳатлик билан тўп суриб, бирор марта ҳам мағлубиятга учрашмади. Ўтказилган 13 учрашувнинг 10 тасида зафар қучишди.

Зарифжон ХИДИРОВ.

БУ ВОҚЕАГА бир неча йил бўлди. Унинг тафсилотлари энди очилди.

Машҳур Истамбул бозоридаги заргарлик дўконларининг пештахталари қимматбаҳо тақинчоқлардан букилиб кетгудек эди. Осиб қўйилганлари эса худди шалоладек товланар эди. Лучано Ре Чеккони бундай бойликлардан қўлга киритишга журъати етмас эди. Чунки ҳар бир дўкон олдида автоматчи совуқ қуролнинг оғзини сенга тўғрилаб қотиб турибди.

Рим — бу бошқа гап. Торгина кўчалар, онда-сонда бир ўтувчи йўловчилар. Яқин орада биронта тартиб сақловчининг қораси ҳам кўринмайди.

Шундай дўконлардан бирига саргузаштлар ишқибози, «Лацио» футбол клубининг ҳимоячиси, италъян футбол ишқибозларининг севимли эркатойи Ре Чеккони ташриф

* *Йиллар қатидаги сирлар*

ҲАЗИЛНИНГ ТАГИ ЗИЛ

буюрди. Кўпгина бошқа италияликларга ўхшаб у жуда ҳам қувноқ, ҳазилкаш эди. У шундай бир ҳангомаларни ўйлаб топардики, ҳамма бу футболчининг зукколигига таҳсин ўқирди. Ҳазил-мутойибани қойил қилган Чеккони худди боладек қувониб кетарди. Ҳамма яхши кўрадиган, бетайин бу футбол устаси кўнгилхуши учун ялло қилиб яшарди. Кейин ҳамма ҳам шундай яшаса керак деб ўйларди. Ўйлаш-ўйлаш билан, лекин сенинг ҳазилингни тушунадиган одам бўлсаку соз-а! Лекин ўйиндан ўқ чиқиб кетиши ҳам мумкин-да!

Заргарлик дўконининг эгаси Бруно Тобаккио Чеккониниг батамом акси эди. Агар юзта масхарабоз бир соат майнавозчилик қилса ҳам, бесабаб оғзининг таноби қочмасди. Келиб-келиб Лучано Ре Чеккони шу одам билан ҳазиллашгиси келиб қолди денг. Шу куни заргарнинг омади юришмаганми ёки шунақа лаънати бир кун эканми, жуда қизиқ иш бўлди. Лекин у буни ҳеч кимга билдирмасди. Келувчиларни зўр хурсандлик билан кутиб олар, юзидан табассум аримасди. Ҳали у тақинчоқни, ҳали бу тақинчоқни харидорларга кўрсатиб мақтар эди.

Лучанонинг олдида бир талай тақинчоқлар йиғилиб қолди. У ҳали унисини, ҳали бунисини синчиклаб кўрарди. Бирдан у қўлини чўнтагига тиқиб заргарга дўқ урди: «Жойингдан қимирлама. Ҳозир сени шилиб кетаман!»

Шўрлик Лучано? Заргарлар ҳамиша қўрқув ичра яшашини мутлақо билмасди. Худди шундай ҳар бир заргар бу мол-мулкини қаттиқ ҳимоя қилишини ҳам билмасди. Бруно Тобаккио яшин тезлигида пештахта тагидан тўппончасини чиқарди ва «босқинчи»ни шартта отиб ташлади.

Футболчининг дўсти Чеккониниг ёнига етиб келганда, у: «Нима қилиб қўйдингиз? Ахир бу Лучано Ре Чеккони-ку!» деб қичқирганда бўлар иш бўлган эди. Бечора заргар кўзини пирпиратар, нима қилишини билмасди. 28 ёшга кирган машҳур тўп устаси шу ондаёқ жон таслим қилди. Унинг сўнгги сўзлари шу бўлди: «Жаноб, ахир ҳазиллашувдим!»

Ҳазилнинг таги зил бўлди. Футбол олами шу тариқа бир устасидан жудо бўлди.

Тоҳир ЙЎЛДОШЕВ тайёрлади.

Муҳаррир ўринбосари Солиҳ ЁҚУБОВ.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ХУСУСИЙ ХОНАДОНЛАРДА ЯШОВЧИ АҲОЛИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

сувдан ва шаҳар канализацияси хизматларидан фойдаланганлик учун белгиланган ЯНГИ НАРХЛАРНИНГ 1993 йил 1 ноябрдан бошлаб кучга кирганлигини

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

СУВ: 1 $м^3$ учун — 2-00 сўм.
КАНАЛИЗАЦИЯ: 1 $м^3$ учун — 1 сўм 50 тийин.
Шаҳар сувқувур тармоғидан 1 киши учун сарфланадиган бир ойлик сув меъёрлари қуйидагичадир:

ҚАНАЛИЗАЦИЯСИЗ УЙЛАРДА:
— ҳовлидаги сувтақсимлагичлар — 2,3 $м^3$ (4 сўм 60 тийин),
— шунинг ўзи, ҳожатхона билан — 3,8 $м^3$ (7 сўм 60 тийин),
— ичкарига ўтказилган сувқувур тармоғи, ювиш чаноғи (раковина) билан — 3,0 $м^3$ (6 сўм).
— шунинг ўзи ҳожатхона чаноғи (унитаз) билан — 4,5 $м^3$ (9 сўм).
— ичкарига ўтказилган сувқувур тармоғи, ювиш чаноғи (раковина), ваннахона (ҳаммом) ёки душ билан — 5,3 $м^3$ (10 сўм 60 тийин),
— шунинг ўзи, ҳожатхона чаноғи (унитаз) билан — 6,8 $м^3$ (13 сўм 60 тийин).

ҚАНАЛИЗАЦИЯЛИ УЙЛАРДА:
— ичкарига ўтказилган сувқувур тармоғи, ювиш чаноғи (раковина) билан 3,5 $м^3$ (7 сўм),
— шунинг ўзи, ювиш чаноғи (раковина) ва ҳожатхона чаноғи билан — 4,4 $м^3$ (8 сўм 80 тийин).
— шунинг ўзи, ювиш чаноғи (раковина), ваннахона (ҳаммом) ёки душ билан — 6,1 $м^3$ (12 сўм 20 тийин).
— шунинг ўзи, ювиш чаноғи (раковина), ҳожатхона чаноғи (унитаз), ваннахона (ҳаммом) ёки душ билан — 7,0 $м^3$ (14 сўм).

МАРКАЗЛАШТИРИЛГАН ИССИҚ СУВ ТАЪМИНОТИГА ЭГА БЎЛГАН КАНАЛИЗАЦИЯЛИ УЙЛАРДА:
— ичкарига ўтказилган сувқувур тармоғи, ювиш чаноғи (раковина), ҳожатхона чаноғи (унитаз), ваннахона ёки душ билан — 8,1 $м^3$ (16 сўм 20 тийин).

1 ИЮНДАН 1 СЕНТЯБРГАЧА 1 КИШИДАН ОЙИГА ҚУЙИДАГИЧА ҲАҚ ОЛИНАДИ:
— ёзги душ бўлса — 1,8 $м^3$ (3 сўм 60 тийин),
— енгил машина бўлса — 18 $м^3$ (36 сўм).

Сувдан ва шаҳар канализацияси хизматларидан фойдаланганлик учун ҳақни йилнинг ҳар бир чораги тугагандан кейин 10 кундан кечиктирмасдан Жамғарма банкининг Тошкент шаҳридаги кирим кассаларигагина тўлаш лозим.

Сувдан ва шаҳар канализацияси хизматларидан фойдаланганлик учун қарзи бўлган абонентлар ўз қарзларини узмаган бўлсалар, жами тўлов пулини янги жорий этилган нархлар бўйича тўлайдилар:

ЁДИНГИЗДА БЎЛСИН:
Сувдан ва шаҳар канализацияси хизматларидан фойдаланганлик ҳақи ўз вақтида тўланмаган тақдирда сувқувур тармоғи қўшимча огоҳлантиришсиз узиб қўйилади.

ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ:
Томорқа экинларини, йўлкалар, майдонлар ва хиёбонларни сувқувур тармоғи орқали суғориш

ҚАТЪИЙ МАН ҚИЛИНАДИ!

Айрим ҳоллардагина экин-тикинлар ва дарахтларни тунги соатлар (23.00 дан 6.00 гача) суғоришга рухсат этилади. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 1993 йил 14 октябрдаги Қарори билан тасдиқланган К—01—04—1989—7 сонли прейскурантга мувофиқ, бу ҳолда, суғориш ҳақи эркин шартномавий нархларнинг икки баравари ҳажмида, яъни 1 $м^2$га — 4,5 $м^3$ — 18 сўмдан тўланади.

Белгиланмаган вақтларда, рухсатсиз суғориш ҳоллари аниқланган тақдирда суғориш ҳақи энг юқори босим шароитида сувқувур тармоғи тўлиқ меъёрда ишлаган пайтдаги бир ойлик тўлов ҳақи ҳажмида тўланади.

Маълумотлар олиш учун телефонлар: 56-62-45, 56-61-25.

Юнусобод тумани Ёшлар иттифоқи қошидаги «БРИФИНГ» КИЧИК КОРХОНАСИ ТУГАТИЛАДИ

Барча даъволар юзасидан 30 ноябргача тугатиш комиссиясига мурожаат қилинсин.
Тугатиш комиссияси телефони: 39-14-80.

«Тошкент нон-қандолат корхонаси жамоаси 2-сон ишлаб чиқариш цехи бошлиғи А. О. Ориповга отаси **Одилхўжа ОРИПОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

33-29-33 — Солиҳ ЁҚУБОВ, муҳаррир ўринбосари
33-57-02 — Раҳматулла ФАЙЗУЛЛАЕВ, масъул котиб
32-55-21 — Марғуба АКРОМОВА, масъул котиб ўринбосари

БЎЛИМЛАР

⊙ Ижтимоий-сиёсий муаммолар
32-55-83 — Дилшод ИСРОИЛОВ, мудир
32-53-66 — Машкура МИРЗАМУҲАМЕДОВА, мухбир.
32-53-66 — Эркин ЭСИРГАДИЕВ, мухбир.

⊙ Иқтисодиёт ва ҳаёт
32-57-84 — Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ, мудир
32-54-34 — Гулзода МАМБЕТОВА, мухбир
32-54-34 — Ғулом ЮСУПОВ, мухбир

⊙ Фан, маданият ва ахлоқ
32-54-19 — Саъдулла ШОДИЕВ, мухбир
32-55-52 — Абдумалик АБДУРАҲМОНОВ, мухбир
32-55-52 — Назира Содиқова, мухбир.

⊙ Адабиёт ва санъат
32-53-10 — Темур УБАЙДУЛЛАЕВ, мудир
32-58-85 — Мирзараҳим МАМАЖОНОВ, мухбир.

⊙ Ахборот ва спорт
33-99-42 — Шуҳрат ЗОКИРОВ, мухбир.

⊙ Хатлар
33-29-70 — Зуҳра АЪЗАМХЎЖАЕВА, мудир

⊙ Эълонлар
33-81-42, 32-57-27.

* Спорт * Спорт * Спорт * Спорт

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот комитетида рўйхатга олинган. Рўйхат сони — 000101.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: хатлар — 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет. Қоғоз бичими А—2
Нашр кўрсаткичи 64690.

■ Босмага бериш вақти 11.30
■ Босмага берилди 11.30. Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6
Буюртма Г—640. 17299 нусхада.